

Zdradzony mąż i legia honorowa...

Wesoła dyskusja w Sejmie przy omawianiu projektu ustawy o medalu za służbę

WARSZAWA, 16.12. (Tel. wł.) Dzisiejsze wieczorne plenarne posiedzenie Sejmu poświęcone było obradom nad projektem rządowym o Medalu za długoletnią służbę. Projekt ustawy referował poseł Czuczumowicz.

Po referencji głos zabrał poseł Szymański, który poddał bardzo ostrej krytyce samą zasadę odznaczenia jako takiego, za wyjątkiem oczywiście odznaczeń wojskowych, które są poza nawiasem wszelkiej dyskusji oraz cywilnych takich jak Orła Białego, Polonia Restituta, które nie idą na szeroki teren. Ostrej krytyce poddał poseł Szymański sposób odznaczania krzyżami zasługi, których grad posypał się niedawno na pewne kategorie obywateli, jak księży, artystów itp.

Masowe nadawanie odznaczeń, stwierdził poseł Szymański mogą wywołać tylko zdziwienie i wzruszenie ramion. Poseł Szymański przytacza dalej anegdotkę francuskiego pisarza Mau passanta, w której zdradzony mąż znajduje w sypialni swojej małżonki marynarkę z odznaką Legii Honorowej w butonierce.

Pan premier zwrócił uwagę, aby poseł nie opowiadał anegdotek w czasie dyskusji nad ustawą o odznaczeniach państwowych.

Poseł Szymański zwrócił się do marszałka Cara co do kontynuowania swego przemówienia i na zapewnienie, że utrzyma je w poważnych ramach dyskusji — mówił dalej.

Pan premier wtrącił ponownie, iż ta marynarka wcale nie jest poważna.

„Zdradzony mąż — ciągnął dalej poseł Szymański — od tak dawna marzył o odznaczeniu Legią Honorową, że uwierzył, iż to jego własna marynarka. Minister, który był szczerym rywalem zdradzonego męża, nie miał innego wyboru, jak nadać mu dyplom o odznaczeniu Legią Honorową.

Poseł Szymański zastrzegł się, że nie chce bynajmniej imputować, jakoby nasi ministrowie tak tę sprawę załatwiali.

Premier Składkowski: 22 tysiące odznaczeń tak by się nie dało załatwić. (Uwaga p. premiera wywołuje na sali wesołość).

Poseł Szymański twierdzi jednak, że zna autentyczny wypadek, iż jedna pani została odznaczona srebrnym krzyżem zasługi nie wiadomo za co, a później okazało się, że jeden z miejscowych wielkoroźców, bawiąc u niej za-
bił głuszcza.

Premier Składkowski: Co pan się na mnie patrzy?... (Na sali wesołość).

Poseł Szymański: Nie jestem myślącym.

Premier Składkowski: Widać to.

Poseł Szymański oświadczył dalej, że przy takim systemie masowego odznaczania nale-

żałoby ustanowić jakieś odznaczenia łowiec-
kie czy inne...

Premier Składkowski: Panie pośle, prote-
stuje przeciw temu.

Marszałek Car: Panie premierze, pan po-
zwoli, że będę pilnował porządku obrad w tej

Izbie.

Premier Składkowski: To jest obniżanie od-
znaczeń państwowych.

Marszałek Car: Panie premierze i miły nasz
Kolego i Pośle. Niech Pan pozwoli zachować
porządek obrad w tej Izbie, której Pan jest

członkiem.

Poseł Szymański dalej krytykował system
nadawania odznaczeń i oświadczył, iż nie ma-
jąc zaufania, że ustawa o medalu za długolet-
nią służbę będzie sprawiedliwie wykonywana
— głosował będzie przeciwko niej.

W dalszej dyskusji poseł ks. dr. Lubelski
krytykował również ustawę i oświadczył, że
bardziej ucieszyło by urzędników, gdyby zo-
stał zniesiony dekret emerytalny z 1935 roku,
krzywdzący nie tylko materialnie i moralnie,
ale dzielący emerytów na zaborczych i pol-
skich. Bardziej by się cieszyli urzędnicy, gdy-
by została zniesiona społeczna ustawa upo-
sążeniowa z 1934 roku, gdyby zmieniono pra-
gmatykę służbową, bo obecnie urzędnik nie
jest pewien ani dnia ani godziny i gdyby zo-
stał zniesiony podatek specjalny.

Również poseł Hoffman uważa, że zamiast
odznaczeń pracowników należało by ich ra-
czej nie przeciążać nadmierną ilością pracy.

Poseł Wymysłowski zapytał, czy robotnik,
który pracuje łopatą, nie lepiej zasłużył się
państwu, niż wysoki dygnitarz, który w wie-
lu wypadkach pracuje dla swojej kariery i
twierdził, że odznaczenia powinno się dawać
również robotnikom.

Pan premier przypomniał, że w ostatnim
roku dał 22 tysiące odznaczeń.

W wyniku głosowania Sejm przyjął ustawę
większością głosów.

Mieczysław Byczyński

URZĘDNIK P. K. P.

przeżywszy lat 55, zmarł dn. 15.XII.37 r.

Eksportacja zwłok na dworzec osobowy Sosnowiec Północny nastąpi dnia
18.XII b. r. o godz. 14.30 z domu żałoby przy ul. Al. Mireckiego 10.

Pogrzeb odbędzie się z dworca w Piotrkowie na cmentarz miejscowy
w niedzielę dn. 19.XII b. r. o godz. 14.30.

O smutnych tych obrzędach zawiadamiają pograżeni w smutku

ŻONA, DZIECI I RODZINA

Przemówienie P. Prezydenta R. P. o akcji niesienia pomocy dzieciom i bezrobotnym

WARSZAWA, 16. 12. (tel. wł.) —
Dzisiaj o godz. 19 wygłosił przemówie-
nie P. Prezydent Rzplitej, prof. Ignacy
Mościcki transmitowane przez wszyst-
kie rozgłośnie.

Przemówienie swe Pan Prezydent
poświęcił omówieniu akcji niesienia po-
mocy dzieciom i bezrobotnym w okre-
sie zimowym, podkreślając, że niesienie
pomocy najbardziej potrzebującym nie jest w obecnych wa-
runkach filantropią i nie należy jej w
ten sposób pojmować, lecz obowiązkiem
który winien spełnić każdy obywatel.

Pan Prezydent zwrócił się do społe-

czeństwa z apelem, aby nie szczędziło
ofiar i składek na rzecz bezrobotnych,
którzy właśnie w okresie zimy specjal-
nie odczuwają nędzę.

Odwołanie oficerów japońskich z Chin odpowiedzialnych za zatopienie „Panay”

SZANGHAI, 16.12. Wiceadmirał Te-
izo Mitsunami, szef japońskiej armii
powietrznej, działającej w Chinach, zo-
stał odwołany do Tokio. Półoficjalnie
komunikują, iż Mitsunami już nie po-
wróci na swoje stanowisko. Decyzja ta

pozostaje w związku z zatopieniem ka-
nonierki „Panay”.

LONDYN, 16.12. Donoszą z Tokio, że
japońskie ministerstwo marynarki od-
wołało z frontu oficerów odpowiedzial-
nych za zatopienie kanonierki „Panay”.

„Był dziwakiem, jest nim i będzie”

Co mówi b. kapelan Antonina o ks. Michale

OSTRÓW, 16.12. (Tel. wł.) W Ostrowie to-
czył się przy drzwiach zamkniętych proces o
ubezważnienie ks. Michała Radziwiła.
Wyrok zapadnie po przesłuchaniu dodatkowych

świadków w drodze rekwizycji — w Londynie,
gdzie książę bawił czas dłuższy i gdzie naj-
głośniejszy jest o jego dziwactwach.

Jeden z korespondentów miał rozmowę z
świadkiem ks. proboszczem Liberskim, byłym
kapelanem w Antoninie.

— Przez 15 lat — mówi ks. Liberski — by-
łem tam kapelanem. Za czasów śp. ks. Fer-
dyndama stosunki w Antoninie były naprawdę
idealne. Ks. Ferdynand był sprawiedliwym or-
dynatem. Po jego śmierci zmieniło się wszyst-
ko radykalnie.

Ks. Michał przewrócił cały porządek do
góry nogami. Był dziwakiem, jest nim
i będzie.

— A dlaczego ks. proboszcz opuścił to sta-
nowisko

— Szukanowali mnie — odpowiada sędzi-
wy kapłan. — Rozpoczęło się to

od głośnej historii z grobami rodzinnymi.
W listopadzie 1929 r., idąc przez las spo-
strzegłem z przerażeniem, że robotnicy wyno-
są z kaplicy trumny rodzinne. Zaprotestowa-
łem przeciwko tej profanacji zwłok. Cóż zna-
czył jednak mój protest. Robotnicy wynieśli
9 trumien, między którymi znajdowały się
również zwłoki syna księcia Michała, który
zginął śmiercią lotnika w 1919 r. w Krakowie.
Trumny te kazał ks. Michał pochować w par-
ku tuż przy kaplicy, na niepoświęconym miej-
scu. Byłem bezsilny, lecz zrobiłem co do mnie
należało; poświęciłem mogiły i odprawiłem mo-
dły nad zwłokami. Potem

zawiadomiłem o wszystkim rodzinę.

W rodzinie Radziwiłów zawrzało.

Ks. Michał był po prostu wściekły, że wia-

mość ta wydosłała się poza mury jego rery-
dencji. Od tej chwili zaczął mnie szykanować.
Zamawiał np. nabożeństwa dla siebie, a
gdy czekałem w zakrystii, wyjeżdżał o-
stentacyjnie samochodem do Ostrowa na
nabożeństwo.

Znosiłem cierpliwie te szykany, aż wreszcie
riarka się przebrała. Pewnego dnia w czerw-
cu 1930 r. przyszła do mego mieszkania
sławiona miss Atkinson i jej angielski
przyjaciel i zabrali moją poduszkę, wbrew
sprzeciwom służącej.

Służąca zawiadomiła o tym zażądanie policję,
która przeprowadziła w tej sprawie śledztwo.
Miss Atkinson nie wiedząc jak się za to
zemścić, nakłoniła ks. Michała, by
umieścił w moim mieszkaniu jednego
z urzędników leńskich.

Rzecz zrozumiała, że na tego rodzaju okupa-
cję nie mogłem absolutnie pozwolić, kazałem
więc wywieźć natychmiast meble i opuściłem
Antonin. Nareszcie odetchnąłem.

W 15 rocznicę zgonu

Ś. P. PREZ. NARUTOWICZA

WARSZAWA, 16.12. (tel. wł.) Dziś w
katedrze św. Jana o godz. 10 rano od-
prawione zostały uroczyste modły za
duśzę I Prezydenta Rzplitej śp. Gabriela
Narutowicza.

Po nabożeństwie, w którym wziął u-
dział rząd i liczni przedstawiciele społe-
czeństwa złożono wieńce od P. Prezy-
denta R.P. i Rządu na grobowcu ś. p.
Narutowicza w podziemiach Katedry.

Ostatnie dni przed świętami! o okres wzmóżonych zakupów!

Klienci! trzeba ułatwić czynienie zakupów!

Przewodnikiem, który zaprowadzi klienta po towar będzie

OGŁOSZENIE

w przedświątecznym numerze reklamowym

„KURJERA ZACHODNIEGO“, który ukaże się w niedzielę
dnia 19 grudnia r.b.

pp. Kupcy, Przemysłowcy i Rzemieślnicy

macie możność skorzystania z okazji, aby klient do Was trafił

OGŁOSZENIE

w „KURJERZE ZACHODNIM”

zwiększy kilkakrotnie Wasze obroty.

MIESZKANIA 1 i 2-POKOJOWE

mają pozostać pod ochroną lokatorów

Sejmowa komisja prawnicza obradowała nad projektem ustawy o ochronie lokatorów.

Projekt ten, jak wiadomo, obejmuje dwa zagadnienia, którymi są: 1) przedłużenie wprowadzonej w 1935 roku obniżki komornego w mieszkaniach 1 do 5-pokojowych i 2) stopniowa likwidacja ochrony lokatorów w okresie 5-letnim.

Jakkolwiek referent ustawy, pos. Gładysz (Wielkopolska) zajął stanowisko przychylnie dla projektu rządowego, to jednak wśród członków komisji zaznaczyły się nastroje przeciwnie temu projektowi. Niektórzy posłowie starali się rozdzielić dwa wyżej sformułowane zagadnienia i uchwalić w szybkim tempie tylko pierwsze, jako osobną krótką ustawę, zaś sprawę likwidacji ochrony lokatorów podać „dłuższemu badaniom”, czyli otworzyć mówiąc — spławic.

OBNIŻKA KOMORNEGO DO 1 MARCA 1939

Większość komisji nie podzielała tego stanowiska, uchwała jednak przedłużyć termin obniżki komornego o 3 miesiące ponad termin proponowany przez rząd, tj. do 1 marca 1939 roku.

Następnie przeszła komisja do sprawy likwidacji ochrony lokatorów. Przedstawiciele rządu, wiceminister sprawiedliwości prof. Chełmoński i delegat ministerstwa skarbu p. Kaczorowski bronili rządowego projektu. Wice-min. Chełmoński podkreślił szczególnie przedłużenie drobnym mieszkaniom, przybierające często formy wprost tragiczne. Rząd jest zdecydowany przesunąć wszystkie ulgi budowlane na budownictwo drobnym mieszkaniom, jednakże to nie wystarczy, ponieważ musi być usunięta obecna dysproporcja między cenami mieszkań w domach starych i nowych. A to będzie osiągnięte przez stopniową, ostrożną likwidację ochrony lokatorów.

O MIESZKANIA DLA MŁODEGO POKOLENIA

Ciekawe, dotychczas mało wysuwane argu-

Zima—to okres grozy dla bezrobotnych
Nie wolno zwlekać z ofiarą na Pomoc Zimową!
Konto P. K. O. 70.200
Pomoc Zimowa

ŻYCIE I SĄDY

Czy posiadanie dwóch lokali przez lokatora jest podstawą do żądania eksmisji.

W zasadzie tak. Warunkiem ustawowym jest, aby lokator posiadał jedno mieszkanie w Warszawie, a drugie w Pruszkowie, eksmisja wyrzeczona być nie może. Właściciel domu nie może również korzystać z prawa eksmisji, skoro lokator drugie swe mieszkanie opuścił lub gdy został chociażby nieprawomocnie zasądzony na opuszczenie tegoż. Jak z powyższego wynika, lokator zaskarżony o eksmisję z lokalu A może się skutecznie bronić przed sądem tym, iż proces o eksmisję wytoczono mu już z lokalu B, a zatem może znaleźć się na bruku w razie przegrania obu procesów.

W jakiej sytuacji zarządcy spółki z ograniczoną odpowiedzialnością odpowiadają osobom za jej zobowiązania.

Przepis prawa jest jasny i krótki. „Jeżeli egzekucja przeciwko spółce okaże się bezskuteczna, zarządcy spółki odpowiadają osobom i solidarnie za jej zobowiązania”. A zatem z akcją przeciw zarządcom spółki wierzyciel może wystąpić do sądu z chwilą gdy ma w ręku protokół komornika, stwierdzający, że egzekucja jest niewykonalna, np. wobec braku jakiegokolwiek ruchomości lub aktywów spółki. W opisanej wyżej sytuacji zarządcy odpowiadają za zobowiązania spółki całym swym majątkiem i to solidarnie. Zarządca może się od tej odpowiedzialności uwolnić, jeżeli wykaże, że we właściwym czasie zgłosiłośno upadłość, lub wszczęto postępowanie układowe, albo że niezgłoszenie upadłości nastąpiło nie z jego winy albo wreszcie, że pomimo nie zgłoszenia upadłości wierzyciel nie poniósł szkody. Nie zależnie od norm powyższych, dalszy artykuł głosi, że kto będąc członkiem zarządu spółki nie zgłasza upadłości spółki z ograniczoną odpowiedzialnością podlega karze aresztu do trzech miesięcy lub grzywny do 3 tys. zł, albo obu karom łącznie. Na tle powyższych przepisów, sąd handlowy w Warszawie rozpoznawał ostatnio kilka spraw wytoczonych przeciwko zarządcom spółek z racji niedopełnienia obowiązku zgłoszenia upadłości spółki. We wszystkich tych sprawach zapadły wyroki sągające odszkodowanie od zarządców na korzyść pokrzywdzonych wierzycieli spółek.

menty przedstawił p. Kaczorowski, który motywował likwidację ochrony lokatorów napływem mas ludności ze wsi do miast i potrzebami młodego pokolenia. Jedni i drudzy z powodu ochrony lokatorów nie mogą znaleźć w miastach pomieszczeń.

Ponadto podniósł p. Kaczorowski, że lokatorzy nie mogą być uważani za specjalną grupę społeczną, ponieważ są między nimi ludzie bardzo zamożni, korzystający z ochrony wbrew wszelkim pojęciom o sprawiedliwości społecznej.

MIESZKANIA FABRYCZNE

Za utrzymaniem ochrony lokatorów w całej dotychczasowej rozciągłości wypowiadali się posłowie z większych miast, a w szczególności poseł żydowski ze Lwowa dr Sommerstein. Pos. Holyński zgłosił poprawkę o zmieszenie ochrony lokatorów w mieszkaniach przydzielanych robotnikom przez przedsiębiorstwa. Zaechodzi tu często taka sytuacja, że robotnik, który porzucił pracę, zatrzymuje mieszkanie, natomiast nie może go dostać robotnik przyjęty na jego miejsce. Sprawy tej komisja nie rozstrzygnęła. Pos. Holyński ma nadać swo-

jej poprawkę nową redakcją, uwzględniającą moment społeczny tego zagadnienia.

OCHRONA MNIEJSZYCH MIESZKAŃ

Zasadnicze głosowanie odbyło się nad poprawką pos. Olszewskiego, który zażądał, ażeby mieszkania 1 do 3-pokojowe pozostały nadal pod ochroną lokatorów. Wniosek ten roz dzielono w głosowaniu. Komisja większością 13 głosów przeciw 7 uchwaliła nie likwidować ochrony lokatorów w odniesieniu do mieszkań 1 i 2-pokojowych, natomiast większością 10 głosów przeciw 9 utrzymała brzmienie projektu rządowego co do mieszkań 3-pokojowych.

Wynik dotychczasowych obrad nad ochroną lokatorów jest następujący:

1) Obniżka komornego 15 proc. w mieszkaniach do 3 izb i 10 proc. w mieszkaniach 4 i 5-pokojowych zostaje utrzymana do 1 marca 1939 r.

2) Likwidacji ochrony lokatorów podlegną mieszkania: a) 5-pokojowe od 1 lipca 1938 r., b) 4-pokojowe od 1 lipca 1939 r., c) 3-pokojowe od 1 lipca 1940 r.

3) Mieszkania 2 i 1-pokojowe oraz składające się z samej tylko kuchni pozostają bezterminowo pod ochroną lokatorów.

B. wojewoda Kirtiklis

W ŚWIETLE ZEZNAN ŚWIADKÓW W PROCESIE B. STAROSTY CZARNOCKIEGO

W toczącym się procesie w Gdyni przeciwko b. staroście Czarnockiemu, obfitującym w wiele niezmiernie sensacyjnych momentów, a przeradzającym się powoli jakby w proces b. wojewody Kirtiklisa — zeznawał gen. Bortnowski. Gen. Bortnowski zwolniony został przez marszałka Śmigłego-Rydza z tajemnicy służbowej.

Gen. Bortnowski zna Czarnockiego, gdyż siedzieli razem na jednej ławie w szkole. Stwierdza, że Czarnocki wcześniej rozpoczął pracę niepodległościową razem ze swym bratem śp. majorem Czarnockim i obecnym ambasadorem Łukasiewiczem. Tworzyli oni czwórkę, zakonspirowaną, działającą pod kierunkiem znanego działacza młodzieżowego śp. Dorka Cetenowskiego. Czarnockiego wówczas wydano z 8 klasy i osadzono w więzieniu.

Od tego czasu przez długie lata generał nie widział oskarżonego, dopiero dwa lata temu spotkał go na Pomorzu, kiedy Czarnocki objął stanowisko starosty w Kartuzach. Gen. Bortnowski oświadcza, że służbowo często się stykali osobście z poszczególnymi starostami, otrzymywał raporty o każdym staroście na Pomorzu. Jego osobista opinia o oskarżonym pokrywała się całkowicie z tymi raportami. Czarnocki był jednym z najenergiczniejszych sta-

rostów i cieszył się najlepszą opinią. Ostatni meldunek otrzymał gen. Bortnowski od admirała Unruga z Gdyni i pierwszego oficera sztabu na Pomorzu. Podobną opinię otrzymał również generał od b. wojewody Kirtiklisa w czasie jego urzędowania.

Gen. Bortnowski nie może zrozumieć, skąd zaszła nagła zmiana w opinii b. wojewody. Generał uważa, że oskarżony był, jest i został nadal jednostką ideową i uczciwą, pracującą przede wszystkim dla państwa. Gen. Bortnowski powtarza, iż wierzy w uczciwość oskarżonego. Wyraża przypuszczenie, że zmuszony był on do robienia oszczędności na cele specjalne w budżecie powiatowym i że zlecenia takie otrzymał od swego zwierzchnika, ówczesnego wojewody pomorskiego Kirtiklisa.

Dalej świadek dziwi się, że b. woj. Kirtiklis jest człowiekiem, który nie chce wziąć odpowiedzialności za swoje czyny. Według przekonania świadka, o takim człowieku w wojsku wyraża się po żołniersku po prostu jako „...”.

Prezes sądu zwraca świadkowi uwagę na zbyt ostre określenie.

Świadek powtarza, że określenie „...” na człowieka bez zasad jest przyjęte jako normalne określenie w armii.

Zeznania świadków

W PROCESIE HR. DROHOJOWSKIEGO

PRZEMYSŁ, 16.12 (tel. wł.) W dalszym ciągu rozprawy przeciwko hr. Drohojowskiemu zeznawali świadkowie: Tomasz Wojciechowski, Roman Zoleza, Karol Opieł, Błażej Lis i Huk. Zeznania ich pokrywają się z zeznaniami poprzednich świadków.

Następny świadek Franciszek Kostecki oświadcza, że gdy policja przyjechała do Pawłosiowa demolowała mieszkania chłopów, wyrzuciła pościel, burzyła piece i wybiła szyby. Świadek słyszał że w Muminie w piątek i sobotę miano zabić kilku chłopów, lecz nie wie, czy chłopci uzbili się przed tą wieścią, czy potem, tego świadek nie wie.

Jako następni, zeznawali świadkowie Maciej Piłza z Pawłosiowa, Wincenty Chmiel z Malenisk i Antoni Jasiewicz z Malenisk oraz inni.

Groźna powódź

WE WŁOSZACH

RZYM, 16.12. Powódź we Włoszech śródkowych i południowych, wywołana długotrwałymi ulewami deszczami, przybiera coraz większe rozmiary. Stan wody na Tybrze wzrasta codziennie przeciętnie o jeden metr.

Wskutek wysokiego poziomu wody, historyczny most Ponte Milvio został dla wszelkiej komunikacji zamknięty. W samym Rzymie rzeka dotychczas nie wystąpiła z brzegów, jednakże poza granicami miasta rzeka zalała wielkie obszary. Między Rzymem a Neapolem stoją pod wodą pola i ogrody na przestrzeni przeszło 5 kilometrów. Najbardziej zagrożona jest prowincja Umbria, gdzie wzbunzona rzeka Nera wystąpiła z brzegów i zalała olbrzymie polacie kraju na szerokości kilku kilometrów.

Obrady Naczelnej Rady KUPIECTWA POLSKIEGO

Na zebraniu Naczelnej Rady Zrzeszeń kupiectwa polskiego w Warszawie omówiono m. in. aktualne sprawy, związane z akcją kredytowania kupiectwa, oraz ustalono klucz podziału przyznanych ostatnio kredytów dla kupiectwa chrześcijańskiego przez PKO.

W wyniku obrad wysunięto szereg wniosków m. in. o konieczności rozszerzenia akcji kredytowej dla kupiectwa przez pryzmat przed wszystkim specjalnych kredytów dla firm hurtowych, jak również kredytów na budowę hal targowych w ośrodkach miejskich, głównie na terenie b. zaboru rosyjskiego.

Omówiono też aktualne zagadnienia podatkowe, a przede wszystkim projekty nowelizacji ustawy o podatku dochodowym i zmniejszenia świadczeń przemysłowych.

Z pośród spraw wewnętrznych — organizacyjnych, postanowiono między innymi zaprosić do współpracy w Radzie również Zrzeszenie kupców wiejskich.

Chryzantemy

W KOLORACH FRANCUSKICH

Ogrodnikowi w Grenobli, Raulowi Ardet, udało się wyhodować gatunek chryzantem, których barwy układają się tak, jak barwy sztandaru francuskiego, t. j. niebieska-biała-czerwona.

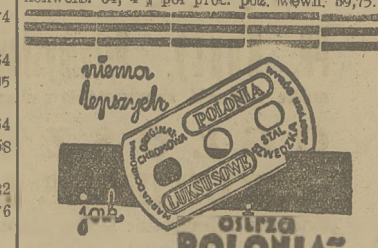
Nowy gatunek chryzantem otrzymał nazwę „Tricolore” i będzie w przyszłości używany jako dekoracja kwiatowa podczas uroczystości oficjalnych.

GIEŁDA PIENIĘŻNA

Waluty: Dolar 5.245, Frank fr. 17.68, Funt ang. 26.27, Gulden gd 99.80, Marka niem. 115, srebrna 126.

Dewizy: Belgia 89.75, Holandia 293.45, Londyn 26.36, Nowy Jork-kabel 5.275, Paryż 17.93, Praga 18.58, Sztokholm 136, Szwajcaria 122.05

Papiery procentowe: Dolarówka 40.75, 3 pr. inwest. I em 76 serie 86, 3 proc. inwest. II em 74.75, serie 84.73, 4 proc. konsolid. 62.75, konwers. 64, 4 i pół proc. poś. mówn. 59.75.

Wczoraj
zł. 50.000 na Nr. 121105 i **5.000** na Nr. 32709

Dziś
zł. 15.000 na Nr. 97005

padło w szczęśliwej Kolekturze 7509

KAFTALA KATOWICE, DYREKCYJNA 2.

KAFTAL to synonim szczęścia

KTO WYGRAŁ

W pierwszym dniu ciągnięcia w IV ciągnięciu większe wygrane padły na następujące numery:

Stła dzienna wygrana zł 20.000 na nr 88404
Zł 50.000 na n-ry: 45752 121105
Zł 10.000 na n-ry: 1475 117969 124842 181447
Zł 5000 na n-ry: 120621 129899
Zł 2000 na n-ry: 2925 25178 25304 119993 141726
Zł 1000 na n-ry: 4568 9090 19941 45991 56877 142963 144366
Zł 500 na n-ry: 11148 16471 20643 27282 48321 68309 78288 82567 86305 93088 96682 99830 101494 105697 115123 123132 153861 175596 180613
Zł 400 na n-ry: 9080 29092 38862 49162 55244 73818 88953 93682 127160 146565 162503 175573 183944 140662
Zł 300 na n-ry: 3100 28007 46707 49266 62161

93569 102747 147835 164638 174776 185609

W drugim dniu ciągnięcia loterii w I i II

ciągnięciu padły następujące większe wygrane
Zł 15.000 na nr 97005
Zł 10.000 na n-ry: 5545 131319
Zł 5000 na n-ry: 121548 183865 144684 160232 186934
Zł 2000 na n-ry: 12006 11729 80759 114874
Zł 1000 na nr 33454
Zł 500 na n-ry: 117701 29886 41089 102854 160392 142405 161118 158917 108186 45795 142070
Zł 400 na n-ry: 35619 46702 61939 86054 82869 86435 81459 106852 101593 118999 167858 174726 181727 186670 187680
Zł 300 na n-ry: 35327 31620 45179 69282 94141 139907 141532 151528 160600 169676 166432 179055 184166 194280

„Sumujemy użyteczne siły...”

Nowy typ Polaka — buduje nową Polskę

Warszawa, w grudniu

Od czasów wielkiej wojny światowej, a właściwie od czasu jej zakończenia i kształtowania się nowych form ustroju — politycznych i społecznych narodów — trwają nieustannie badania i dociekania ludzi nauki nad przyczynami powodującymi permanentne istnienie stanu zapalnego w stosunkach ogólnoswiatowych.

Początkowo — doszukiwano się tej przyczyny w rewolucji bolszewickiej. Sowiety uznano jako źródło „bakcyla zapalnego”. Po pewnym czasie stwierdzono, że to nie jest istotna przyczyna. Poczęto jej szukać w problemach gospodarczych. Badania czynione w tym kierunku dały dużo materiału pożytecznego, uunormowały wiele kwestyj, ale w konkluzji stwierdzono, iż nie te problemy są przyczyną niepewnego jutra świata.

Poczęto analizować zagadnienia społeczne, polityczne, ambicje i „poślanictwa” narodowe. I w tym kierunku prowadzone badania nie dały zadowalniającej odpowiedzi.

„Niepewne jutro” w dalszym ciągu trwa, naród narodził się wierzny, zaufania nie ma, wyścig zbrojeniowy, jako jedyna gwarancja zabezpieczenia przyszłości, trwa z nieśmiertelnym napięciem energii, sił, ofiarności.

A więc w czym doszukiwać się przyczyny?

Sprzeczności między nauką, między stanem — społeczeństwem, człowiekiem. Psyche i mentalność człowieka połączono sumiennemu badaniu. W nim samym tkwi źródło zła, osiągniętego potwornego wymiaru w pomniejszeniu przez miliony egzystencji — takie orzeczenie wydali mężowie stanu i nauki. Aby świat wprowadzić na nowe tory uczciwej współpracy, wzajemnej lojalności, aby narody nie ostrzyżyły przeciwko sobie pazurów i nie szczyty kłów — trzeba zacząć od wychowywania nowego człowieka.

Nie jest przedmiotem niniejszego artykułu węgłowanie się i rozważanie ile jest słuszności bezwzględnej, w tej konkluzji — obserwacji i badań współczesnego życia. Nikt jednak zapewne, na podstawie choćby własnych przeżyć, nie odmówi słuszności tezie, iż komplikacje światowe, państwowe — w dużej mierze uzależnione są od typu człowieka, typu obywatela. Przeobrażenie Włoch spowodowane zostało przeobrażeniem typu obywatela włoskiego. Odbiło się to w formie ewolucyjnej, jakkolwiek były i akcenty rewolucyjne. W Rosji — odbyło się to w atmosferze — krwawej rewolucji.

Przetransponujemy jednak ten problem — problem człowieka — na nasze wewnętrzne życie Polski. Czyż nie jest to aktualne zagadnienie? I czy nie jest to niezwykle palące zagadnienie?

Ostatni rok, rok 1937 — w całej pełni udowodnił, iż dysponujemy w większości — charakterami, zgodnymi z tradycją, ale kwalifikującymi się do przeobrażenia, do przeobrażenia. Podobnie jest w wieku XVI, podobnie jak w końcu XVIII w., podobnie, jak podczas każdego z powstań — większość społeczeństwa cechuje niechęć do skoordynowanego, zdyscyplinowanego działania, panuje nieodpowiedzialność słowa, nieodpowiedzialność czynów, ambicjonerstwo osobiste, a jakże często — „sobiepaństwo”.

Kto wie, czy nie najracjonalniejszy podział polityczno — społeczny Polaków byłby taki, który jednych zaliczyłby do reprezentantów typu rzekomo wolnościowego (w sensie nieodpowiedzialności słowa i czynów), mających klasyczny pierwowzór w epoce Saskiej (Złota wolność) a drugich — w mniejszej liczbie — mających świadomość konieczności przeobrażenia tego typu w sensie nowoczesnym, w sensie stworzenia typu obywatela umiającego respektować granice wolności, ohramowane poczuciem obowiązku, odpowiedzialności, dyscypliny społecznej.

Ten trud przeobrażenia, ten trud or-

ganizowania narodu łącznie z wytworzeniem nowego Polaka — wziął na siebie Obóz Zjednoczenia Narodowego.

Jest to zadanie niepomniemnie ciężkie — ale jedynie kapitalnie rozwiązujące w sposób trwały i pewny trudności stojące na przeszkodzie wyjściu naszemu z nizin prymitywu na których się znajdujemy, zapędzeni na nie wiekowymi swarami — „wodeniem się za łąby” — o sprawy drugorzędne i materialne.

Cały front, przeciwny Obozowi Zjednoczenia Narodowego — uderza w tej

chwili w struny „wolnościowe” — wolnościowe w rozumieniu najgorszym — bo nie dające rzeczywistej wolności, a wolność urojoną, fikcyjną, wolność wiecową, paszkwilancką, oszczerstw i kalamii. Przeciwnicy Obozu Zjednoczenia Narodowego — łechczą instynkty próżności, idą po linii łatwizny demagogicznej — powołują się na tradycje.

Tradycja — to piękne słowo. Tradycja przekazała nam wiele pięknych obyczajów i zwyczajów. Przekazała nam i złe. Złe tradycje — musimy unicestwić,

wyrwać z korzeniami!

W świetnym artykule na temat „Konstytucja a konsolidacja” („Gazeta Polska” z dn. 9 bm.) pisze red. B. Miedziński.

„Przed nami stoj dalszy, ciężki oboz — oboz zapisania swą pracą następnego z kolei rozdziału w historii naszego pokolenia. (pierwszy rozdział — to Konstytucja kwietniowa — przyp. aut.) Po zbudowaniu mocnego ustroju Państwa postawić trzeba również mocną organizację narodu w ramach której sumować się będą użyteczne nasze siły tak jak dzisiaj marnieją bez rezultatu w wodzeniu się za łąby o byle głuństwo”.

W tym ujęciu charakteryzuje się rola, cel i zadanie Obozu Zjednoczenia Narodowego. Chodzi o „sumowanie użytecznych sił”, chodzi o pozytywny, zgodny marsz naprzód. Kto nie jest zaślepiony, kto umie patrzeć, ten stwierdzić musi, iż tak maszeruje i tak działa Obóz Zjednoczenia Narodowego, we wszystkich dziedzinach życia i dlatego skupia u siebie coraz większą liczbę Polaków dobrej woli — nowy typ Polaków, budujących nową, wielką Polskę.

STEFAN ARNOLD.

POLSKO-ANGIELSKIE POROZUMIENIE WĘGLOWE

W Londynie zostały zakończone rokowania między delegacjami przemysłu węglowego polskiego i brytyjskiego, w sprawie przedłużenia istniejącego od 3 lat porozumienia eksportowego. Polska uzyskała usamodzielnienie swego klucza eksportowego, a także poprawę podstaw obliczeniowej dla ilości eksportu polskiego węgla.

Wysiłki węgla bunkrowego, w których w ostatnim roku polski przemysł węglowy osiągnął duży rozwój, pozostały i nadal poza wszelkimi ograniczeniami ilościowymi.

Umowa została przedłużona zasadniczo na 2 lata.

Klucz eksportowy będzie obliczany bądź na podstawie stosunku polskiego eksportu węgla do eksportu 5 głównych europejskich państw eksportujących węgiel, a mianowicie Wielkiej Brytanii, Niemiec, Polski, Holandii i Belgii, bądź też na podstawie stosunku polskiego eksportu węgla do takiegoż eksportu brytyjskiego, przy czym strona polska posiada prawo swobodnego wyboru korzystniejszego dla siebie klucza.

Święta za pasem! Już czas kupić

WÓDKI I LIKIERY

„Rektyfikacji Warszawskiej”

Posel Lansbury u P. Prez. w Spale

Co usłyszał w Polsce angielski pacyfista

Posel do Izby Gmin Lansbury, stojący na czele t. zw. „ambasad pojednania” pacyfistycznej organizacji stworzonej przez kościoły chrześcijańskie w Anglii, został przyjęty w audiencji w Spale przez P. Prezydenta Rzplitej.

Posel Lansbury, który konsuje projekt międzynarodowej konferencji mającej za zadanie zapewnienie sprawiedliwości gospodarczej między narodami,

m. in. w drodze pożyczki międzynarodowej administracji kolonii i t. d. oświadczył przedstawicielom prasy, że znalazł, życiwy oddźwięk u polskich mężów stanu, z którymi rozmawiał.

Międzynarodowa konferencja gospodarcza pod warunkiem, że byłaby odpowiednio przygotowana jest, oświadczone posłowi Lansbury, istotnie pożądana.

LITEWSKIE GŁOSY O ROKOWANIACH Z POLSKĄ

Łotwa lub Estonia w roli mediatorów

Na łamach prasy litewskiej stała się aktualną kwestia ewentualnych rokowań z Polską w sprawie odprężenia sytuacji.

Prasa litewska wiązała wielkie nadzieje z wizytą min. Delbosa w Warszawie, obecnie zaś zaczęła pisać o wynikach konferencji państw bałtyckich. Według wiadomości, udzielonych przez ministrów spraw zagranicznych państw bałtyckich, sprawa polska nie była tematem rozważań.

Obecnie duże nadzieje pokłada się w wizycie min. Becka w państwach bałtyckich. W litewskich kołach politycznych sądzą, że ryskie narady min. Becka z przedstawicielami rządu

litewskiego obejmą w szczególny sposób sprawy polsko - litewskie. Łotwa będzie prawdopodobnie pośredniczyć między Polską a Litwą.

W Kownie odnoszą się do tego sceptycznie i zajmują pozycję wyczekującą. Niektóre pisma, jak np. „Letuvos Zinios” piszą, że wydaje się prawdopodobne, iż rozmowy zainicjuje Łotwa lub Estonia. Pismo to upraszcza sobie sprawę twierdząc, że najłatwiejszym rozstrzygnięciem byłoby wykazanie przez Polskę dobrej woli przez odbudowę sprawiedliwości i wykonanie umów suwalskich. (A więc narwót do litewskich koncepcji o Wilnie).

Z DNIA

NEOFICI NARODOWI

W Lublinie odbyło się zebranie Stronnictwa Narodowego, na którym przemawiał redaktor Sacha z Warszawy. Po zanalizowaniu i wyłączeniu wniosków z dwóch procesów politycznych w lubelskim, ilustrujących stosunki wewnętrzne w Polsce, ocenie krytycznej obozu rządzącego, red. Sacha omówił rolę neofitów narodowych, którzy, gdyby mieli pewien samokrytycyzm, musieliby dojść do wniosku, że ich rola nie nadaje się do stanowisk kierowniczych. O ile istotnie się nawrócili, winni przejść w Obozie Narodowym najpierw okres rekrutacji, a dopiero później pracą i właściwymi zasługami wysunąć się na stanowiska kierownicze.

PROMULGACJA UCHWAŁ POLSKIEGO SYNODU

Zebrani w Warszawie na konferencji biskupi polscy wszystkich trzech obrządków katolickich, wydali z datą 15 bm. uroczysty dekret promulgacyjny uchwali pierwszego polskiego synodu plenarnego, odbytego 26 i 27 sierpnia 1936 r. w klasztorze Jasnohorskim.

My (trzech obrządków biskupi Rzeczypospolitej Polskiej — czytamy w dekrete — zebrani na nadzwyczajnej konferencji w Warszawie, po uwzględnieniu uwag i poprawek, poczynionych w aktach Synodu Plenarnego przez św. Kongregację Soboru, niniejszym dekretem w myśl kan. 291 promulgujemy i jako promulgowane obwieszczamy uchwały I Polskiego Synodu Plenarnego. Obowiązywać zaś zaczęły uchwały Synodu Plenarnego dopiero w sześć miesięcy od tej promulgacji, czyli dnia 16 czerwca 1936 roku. Od tej daty będą ich ściśle przestrzegać i ich przestrzegania pilnować wszyscy, do których się odnoszą.

Na dekrete promulgacyjnym widnieją podpisy 26 arcybiskupów i biskupów polskich

Urzędnicze projekty zmiany ustawy uposażeniowej

Dla premiera 66 proc. obniżki — dla gońca 40 proc. podwyżki

Wbrew rozchodzącym się w okresie ferii parlamentarnych pogłoskom, rząd nie wniósł do Sejmu projektu zmiany ustawy o uposażeniach urzędniczych i, jak słychać, nie ma zamiaru w obecnej sesji występować z zasadniczym uregulowaniem tej sprawy.

Z mowy wicepremiera Kwiatkowskiego wynika, że rząd za rekonstrukcję uposażeń urzędniczych uważa reformę podatku specjalnego, od którego będą zwolnieni najniżej płatni pracownicy państwowi, natomiast dla najwyższych

kategorii ma o być utrzymany w dotychczasowej wysokości, wynoszącej 25 proc. uposażenia.

Związki urzędnicze opracowały własny projekt zmiany ustawy uposażeniowej. Projekt ten polega na zmniejszeniu dotychczasowej rozpiętości uposażeń, wprowadzonej t. zw. ustawą jedrzejewiczowską z 1933 roku.

Rozpiętość ta wyraża się obecnie w stosunku 1:60. Najniższe uposażenie (gońca) wynosi 100 zł. miesięcznie, natomiast najwyższe (premiera) łącznie

z dodatkiem funkcyjnym 6.000 zł. miesięcznie.

Według projektu związków urzędniczych, dodatki funkcyjne mają być zupełnie zniesione.

Najniższe uposażenie wynosiłoby 140 zł. miesięcznie, najwyższe 2.000 zł.

W ten sposób skala rozpiętości zmniejszyłaby się przeszło 4-krotnie, tj. wynosiłaby 1:14. Najniżsi pracownicy zyskaliby podwyżkę 40-procentową, najwyżsi zaś byłoby dotknięci bardzo znaczną obniżką, wynoszącą w pierwszej grupie uposażenia aż 60 proc.

Organizacyjne zebranie Związku międzykomunalnego dla spraw opieki społecznej

Onegdaj odbyło się w gmachu województwa w Kielcach pierwsze organizacyjne posiedzenie Związku międzykomunalnego woj. kieleckiego dla spraw opieki społecznej i zdrowia.

Obrodam przewodniczył do czasu wyboru władz związku wojewoda dr Działosz.

W wyniku wyborów ukonstytuował się zarząd Związku międzykomunalnego dla spraw opieki społecznej i zdrowia na czele z dyr. Romanem Cholewickim, jako prezesem oraz członkami zarządu pp.: dr Gawlikiem, dyr. szpitala dla dzieci w Siewierzu, dr Dziwulskim naczelnikiem Wydziału zdrowia urzędu wojewódzkiego i prezydentem m. Radomia p. Szczawińskim.

Do komisji regulaminowej zostali wybrani pp.: starosta Józef Boxa, prez. Sosnowca Józef Kaczkowski i prez. Będzina Antoni Izdoreczki.

W dalszym ciągu obrad uchwalono przejąć majątek Komitetu społecznego woj. kieleckiego w wysokości miliona 200 tysięcy złotych. (Prewentorium dla dzieci zagrożonych gruźlicą w Rabstynie), oraz uchwalono preliminarz budżetowy do końca roku budżetowego 1937-38 w wysokości 44 tys. złotych. Uchwalenie preliminarza budżetowego na rok 1938-39 odłożono do następnego posiedzenia.

Do Związku międzykomunalnego woj. kieleckiego dla spraw opieki społecznej

i zdrowia należą wszystkie powiaty oraz miasta wydzielone, które będą członkami komitetu opłacając w odpowiedniej wysokości składki roczne i tak: pow. Będziński — 2.100 zł, Będzin 1.100 zł, Sosnowiec — 2.700 zł i Dąbrowa Górnicza 1.000 zł. Od wszystkich powiatów i miast wydzielonych wynoszą składki rocznie 46 tys. złotych.

Zadaniem Związku jest wyręczenie samorządów komunalnych pod względem finansowym z ciężarów, jakie same nie są w stanie ponieść np. przy opiece nad zdrowiem biednych dzieci, zagrożo-

nych gruźlicą, lub słabowitych.

Jednym z pierwszych zadań Związku będzie wybudowanie Zakładu psychiatrycznego dla umysłowo chorych województwa kieleckiego; dotychczas gminy były zmuszone kierować umysłowo chorych do zakładów innych województw, bądź też do prywatnych, co pociągało za sobą nadmierne koszty i obciążało znacznie budżety samorządów komunalnych. Wystarczy nadmienić, że utrzymanie chorego w Zakładzie psychiatrycznym kosztuje od 6—8 złotych dziennie. (ca)

KUPUJMY ZNACZKI na gwiazdkę dla dzieci

Boże Narodzenie — to święto radości, święto dzieci. Nie jednak im jednak los je umiła. Jednym daje bogato przybraną i osypaną łakociami choinkę, a pod nią ładne prezenty, innym skromne drzewko, ozdobione kilku świeczkami i jabłuszkami, a jeszcze innym — mroź tylko maluje na szybach gałęzie i kwiaty. Utało się więc od lat, że tym najbiedniejszym, które niekiedy nie tylko gorącą strawy, ale i suchego kawałka chleba nie miały, szło z pomocą społeczeństwo.

Odbywało się to drogą zbierania ofiar. Jednakże zbiórki te urządzone były dotychczas tylko sporadycznie, w tych miejscowościach, gdzie zachodziła potrzeba i znaleźli się chętni, którzy je zorganizowali — przeważnie jakieś stowarzyszenie charytatywne.

Obecnie sprawa została uregulowana na szerszą skalę w ten sposób, że zbiórka pieniędzy na całym kraju odbędzie się 19 grudnia pod hasłem:

„Pomoc bezrobotnym — gwiazdka dzieciom”

Na ulicę wyruszą kwartarzy odwołując przedmiotem znaczkę (żetoniki metalowe), przypinane na piersi.

„Gwiazdka dla dzieci bezrobotnych” pociąganie za sobą poważny koszt, zwłaszcza, że obejmuje ona — jak to jest projektowane — około 800.000 dzieci. Państwo, które asygnuje corocznie w swym budżecie opiekę społeczną znaczne sumy na opiekę nad dzieckiem, nie jest w stanie pokryć tego wydatku, który spada w całości na społeczeństwo, jako jego naturalny obowiązek. Spełnimy go z radością bo w świadomości, że

każdy grosz jest przeznaczony dla dzieci tej przyszłości Narodu, którego siła, wytrwałość i tężyzna zadecydują o mocy i przyszłości Państwa.

Wierzymy, że żetoniki, które nosić się będzie w okresie gwiazdkowym, jako dowód spełnienia obowiązku obywatelskiego, zostaną rozkupione w mgn.

MAGAZYN GALANTERII MĘSKIEJ

„EDWARD”

WŁ. MARIA MISIORSKA
tel. 62-405

Poleca duży wybór bielizny,
swetry, kapelusze, krawaty.

CENY NISKIE! 5640

Sprzedż za gotówkę i na kupony.

NA MARGINESIE

0 polską choinkę

Rok rocznie przed świętami Bożego Narodzenia place i rynki naszych miast polskich, jak gdyby za dotknięciem różdżki czarodziej-skiej zamieniają się w cudny, zielony, żywy las. Zapach jedyni wódkę się unosi, a wokół na przedce wyrosłych drzew uwijają się gromadki dzieci z rodzicami, wybierających drzewko na Boże Narodzenie.

Ogień rozpalano ogień w dzień wigilijny po całej Słowiańszczyźnie. U Serbów do dziś dnia jeszcze na wileń płonie balwan drewniany. Ten słowiański kult ognia w dzień wigilijny przechował się u nas, jak twierdzą niektórzy, w oświetlaniu świeczkami choinki, symbolizującej życie wieczne, gdyż świerki i jodły nie tracą w zimie zieleni.

Są jednak inne twierdzenia, że choinka jest zabitym czasem starszym, aniżeli słowiańskie. Istnieją bowiem ślady, że choinka była obrzędem wszystkich ludów aryjskich, lecz u Germanów najdłuższą się przechowała; kolebką zaś jej jest Szwecja, Norwegia i Dania. Starzy Germanie przyjmując chrześcijaństwo, wiele zwyczajów pogańskich przetrzepili na grunt chrześcijański, a m. in. choinkę, nazwaną „Christbaum”, po naszymu „Boże drzewko”.

Aczkolwiek więc, jak z powyższych słów wynika — choinka nie jest naszym starodawnym zwyczajem, jednak tak się w domu polskiemu przyjęła i tak się stała niezbędną polskiemu dziecku, że już świąt bez niej wyobrazić by sobie nie mogło. Weszła ona już w nasz swój-ekski zwyczaj, który jest piękny i na pewno nie przedko zginie, a wiecznie zielone drzewko z gorzejkami świeczkami żywo przypomina nam Tę, który przez swe narodzenie przyniósł nam światło i życie wieczne.

Dbać tylko należy o to, aby choinka była na prawdę swojską, rodzimą, to znaczy, aby ozdoby upiększające ją były wyrabiane w domu według własnych pomysłów, ew. w polskich fabrykach, a nie nabywane w kramach jako świecidełka pruskie.

Tkwi w tym wszystkim owa siła tajemnicza, która, wywierając wpływ od kolebki na dziecko, wzbudza w nim miłość do wszystkiego co polskie i to uczucie przetrwa już na całe życie. (L)

KRONIKA ZAGŁĘBIA

KALENDARZ DNIA

Piątek

17

Grudzień

Suchedni. Łazarza, Floriana.
Słowiański: Zyrzława.
Słońca wsch. 7.40, zach. 15.24
Księżycy wsch. 15.19, zach. 7.2

HISTORIA PODAJE:

1550 Elekcja Zygmunta Augusta.
1647 Powstanie B. Chmielnickiego na Niżu.
1888 Urodził się Aleksander I, król i zjednoczyciel Jugosławii, zamordowany w Mar-sylii.

1921 Zmarła w Lwowie Gabriela Zapolska.

PRZYSŁOWIA:

Lepszy grosz w kieszeni, niż dwa w nadziei.

ZŁOTE MYŚLI

Nie wart zgola imienia nosić przyjaciela.
Kto powierzonych sobie tajemnie udziela.

Kina w Sosnowcu grają dziś

ZAGŁĘBIE: „Moskwa — Szanghaj”.

PATRIA: „Kid Galahad”.

EDEN: „Ostatni pociąg z obłąkanego miasta”.

× BACZNOŚĆ, OCHOTNICY WOJENNI W. P. w GRODZCU.

Wzywa się wszystkich b. ochotników Armii Polskiej z Grodźca k. Będzina i okolic, — zrzeszonych i niezrzeszonych, aby stawili się na zebranie informacyjno-dyskusyjne celem założenia Oddziału w Grodźcu. Zebranie odbędzie się w niedzielę (19 bm.) o godz. 10 w sali Związku podoficerów rezerwy, ul. Konopnickiej 1.

Zarząd Oddziału Związku w Sosnowcu.

× ZARZĄD ZWIĄZKU REZERWISTÓW KOŁO SOSNOWIEC—POGOŃ, zawiadamia, że w dniu 18 bm. o godz. 17 w świetlicy Koła przy ul. Lwowskiej 3, odbędzie się uroczystość zainstalowania odbiornika radiowego, na którą zaprasza swych członków i sympatyków.

Teatr Miejski w Sosnowcu

Dziś w piątek o godz. 20.30 — „Serce na wolności” komedia w 3 aktach Stefana Kiedrzyńskiego, pełna humoru, dowcipu i zabawnych sytuacji komedia bawić będzie zebraną publiczność, zmuszając ją do bezustannego śmiechu. Ceny miejsc od 25 gr do zł. 2.40.
W sobotę, premiera niezwykle wesołej, lekkiej komedii angielskiej p.t. „Dom wariatów”, która wchodzi na repertuar świąteczny. Przedstawienie to jest zakupione przez Koło opiek rodzicielskiej przy gimn. im. H. Rządkiewiczowej.

Teatr w Katowicach

REPERTUAR
Piątek 17 bm. godz. 20 — Teoria Einsteina.
Sobota 18 bm. godz. 15.30 — Jasna Góra (Obrona Częstochowy); godz. 20 — Dziśka pszczoła.
Niedziela 19 bm. godz. 15.30 — Sztuba; godz. 19 — Dziśka pszczoła.
Wtorek 21 bm. godz. 19 — Teoria Einsteina
Środa 22 bm. godz. 20 — Teoria Einsteina.
Czwartek 23 bm. godz. 19 — Teoria Einsteina.

× ZARZĄDZENIA MIN. SKARBU W DZIENNIKU URZĘDOWYM M. S. W.

Ministerstwo spraw wewnętrznych, chcąc udostępnić gminom potrzebne dla nich zarządzenia Ministerstwa skarbu, w szczególności dotyczące wymiaru i poboru podatku gruntowego, postanowiło w porozumieniu z Ministerstwem skarbu przedrukowywać w wydawanym przez siebie Dzienniku Urzędowym ogłoszone zarządzenia (okólniki, pisma okólniki itp.)

× TYLKO JEDNĄ ZAPALNICZKĘ WOLNO PRZYWIEZĆ ZZA GRANICZ

Ministerstwo skarbu zwróciło uwagę pogranicznych posterunków na niedopuszczalność przywożenia przez podróżników większych ilości zapalniczek. W myśl obowiązujących przepisów o Monopolu Zapalniczym, każdy przybywający z zagranicy może zgłosić do oceny tylko jedną zapalniczkę do własnego użytku.

Światowej sławy herbata
LYONS A
ze świeżych zbiorów 5335
jest do nabycia we wszystkich
lepszych składach kolonialnych.
JEN. PRZEDST.
TEOFIL MARZEC
WARSZAWA, MAZOWIECKA 5.

W 80-ą rocznicę URODZIN

Dzisiaj, tj. dnia 17 grudnia obchodził p. Fanny Lamprecht, jedyna z najstarszych obywateli m. Sosnowca swoją 80-tą rocznicę urodzin.

Do Sosnowca przybyła p. F. Lamprechtowa w roku 1879 do brata swego śp. Franciszka Schöna. Po wyjściu za mąż za śp. Pawła Lamprechta, związała się z jej dalsze losy na zawsze z Sosnowcem. Cały rozwój Sosnowca odbywał się na oczach p. F. Lamprechtowej, która brała żywy udział w życiu społecznym i towarzyskim naszego miasta. Drzwi jej mieszkanca i dotychczas są otwarte dla każdego przychodzącego o wsparcie lub o poradę.

Dostojna Solenizantka obchodzi dzień ten w pełni sił i zdrowia. Przyłączając się do wielu, wielu życzeń, które w tym dniu Czcigodna Jubilatka otrzyma — życzymy, aby życie Jej płynęło przez długie jeszcze lata w szczęściu i pomyślności.

Recital fortepianowy PROF. SZPINALSKIEGO

W sobotę, dnia 18 bm. o godz. 20.30 w sali Polsk. Stow. inż. i techn. Woj. Śl. w Katowicach, pl. Wolności 8, wystąpi znany pianista prof. Stanisław Szpinalski, Dyrektor Konserwatorium w Wilnie.

Prof. Szpinalski wraca zza granicy, gdzie wystąpi z wielkim powodzeniem a szeregiem koncertów w Anglii i w Niemczech.

W programie Beethoven, Scarlatti, Chopin, Łabuński, Szeligowski, Blumfort. Fortepian „Bechsteina”.

Tace
Zmiotki
DREWNIANE
PONIKLOWANE
NIKLOWE
MACHÉ.
PLATEROWANE
PONIKLOWANE
DREWNIANE
„METALURGIA”
Stefan Klimaszewski
SOSNOWIEC, WARSZAWSKA 8 tel. 61790

Przedświąteczna tombola ŻYWNOŚCIOWA

W nadchodzącą sobotę dn. 18 bm. o godz. 18 urządzona zostanie w sali restauracji „Palais de Danse” w Sosnowcu (Sadowa 3) wielka żywnościowa tombola przedświąteczna.

Tombolę organizuje Koło przyjaciół Zw. strzeleckiego, a dochód z niej zostanie przeznaczony na cele Związku. Wstęp po 3 zł. od osoby wraz z konsumpcją; wejście tylko za zaproszeniami.

Tombola ma zapewnić powodzenie bowiem tanim kosztem, przy odrobinie szczęścia można zapoznać się na święta w niezbędne artykuły.

Podczas tomboli popisywać się będzie również „Wesoła Dwójka” pp. Hanka Hańska, pieśniarka oraz Bohdan Wierusz, piosenkarz - humorysta.

× WYMIANA ZNAKÓW REJESTRACYJNYCH POJAZDÓW MECHANICZNYCH. Starostwo przypomina właścicielom pojazdów mechanicznych, że wymiana starych znaków rejestracyjnych na nowe dokonywana będzie przez Urząd wojewódzki najdalej do dnia 1 stycznia 1938 r. za opłatą 10 zł. od samochodu i 6.50 zł. od motocykla. Znaki te należy wymienić w odpowiednim terminie pod rygorem odebrania uprawnień używania tych pojazdów. Celem wymiany znaków należy zgłosić w Urzędzie wojewódzkim stare znaki rejestracyjne, dowód kontroli opłat i dowód rejestracyjny

Kiedy pracownik nie może żądać

OD PRACODAWCY ODSZKODOWANIA ZA NIEUBEZPIECZENIE GO.

Sąd Najwyższy wydał orzeczenie — stwierdzając, że pracownik, który jako pełnomocnik pracodawcy miał obowiązek ubezpieczenia pracowników zajętych u danego pracodawcy i obowiązku tego nie wykonał, odpowiada wobec pracodawcy za wyrządzoną tym krzywdę.

Pracownik ten, nie ubezpieczający siebie, nie może dochodzić ze skutkiem przeciw pracodawcy szkody powstałej wskutek niezgłoszenia go do ubezpieczenia.

Lekarz na 1000 ubezpiecz w POSZCZEGÓLNYCH REJONACH.

W jednym z ostatnich oświadczeń Zakład Ubezpieczeń Społecznych stwierdził, że obsada lekarska, wobec wzrostu zatrudnienia w niektórych Ubezpieczalniach Społecznych jest za szczupłą.

W związku z tym Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydał zarządzenie, że terytoryjnie poszczególnych ubezpieczalni powinien być podzielone na rejony lekarskie, grupujące w zasadzie po 1000 ubezpieczonych. W żadnym wypadku liczba ubezpieczonych nie może przekraczać liczby 1500.

Równocześnie Zakład Ubezpieczeń Społecznych polecił Ubezpieczalniom nadać sprawozdanie z dokonanych zmian.

Podarunki na Gwiazdkę!

W wielkim wyborze jak: Puder-niczki — Komplet manieur — Do golenia — Rozpylacze — Lu-stry — Grzebienie oraz Kosmetyki poleca najtaniej:

SKŁAD APTECZNY

Z. JACKOWSKI

Dąbrowa Górna, 3 Maja 6. Tel. 68-262.

Kary za niechlujstwo

Wydział kamny starostwa powiatowego w Będzinie ukarał grzywną w wysokości 100 zł właścicieli nieruchomości w Będzinie: Moszka Plesnera (Sielecka 5), Bacię Gutenmanna (Gzichowska 6), Ernsta Beniamina (Prez. Mościckiego 1) i Najmana Wolfa (Plac 3 Maja 10) oraz grzywną w wysokości 60 zł. Ericha Dawida-Szlamę (Prez. Mościckiego 11) i grzywną 50 zł Szturmera Hendla (Modrzejowska 56), za nieporządek i brak higieny w ich posesjach.

„Zielony sygnał” PASTWĄ POŻARU

W ub. środę o godz. 10.30 wieczorem wybuchł pożar w kabine kina „Rialto” w Sosnowcu (Warszawska 18). Ogień, strawił 600 m. taśmy filmu pt. „Zielony sygnał”.

Przybyła straż pożarna ogień ugasiła, jednak około godz. 4 rano pożar wybuchł ponownie. Wezwana ponownie straż pożarna ogień ugasiła.

Wskutek pożaru uszkodzona została również poważnie aparatura dźwiękowa, wskutek czego kino było wczoraj nieczynne.

Po ustawieniu nowej aparatury dźwiękowej kino będzie czynne dzisiaj normalnie.

Zarówno lokal kina jak i film były ubezpieczone.

× **ZLIKWIDOWANIE ZATARGU.** — Wczoraj w inspektoracie pracy w Sosnowcu został ostatecznie zlikwidowany targ między dyrekcją a robotnikami fabryki wyrobów ceramicznych „Józefów” w Czeladzi. Przedstawiciele obu stron podpisali wczoraj protokół, likwidujący targ.

× **WŁAMANIE.** Onegdaj w czasie nieobecności domowników dokonano włamania do mieszkania Bronisława Kwaskiewicz w Sosnowcu (Naftowa 9), skąd skradziono futro opusowe, 2 garnitury męskie i białinę oraz 740 zł. gotówką. Poszkodowany oblicza swe straty na 2765 zł. Policja prowadzi dochodzenie.

Jeszcze 50 rodzin z Zagłębia Dąbr.

wyjechało do swych żywicieli do Belgii

W ostatnich dniach, jak już donosiliśmy, z Sosnowca odeszł specjalny pociąg do Belgii, którym wyjechało około 300 rodzin górników z Zagłębia Dąbrowskiego i okolic do swych mężów i ojców, zatrudnionych w kopalniach belgijskich.

W ub. środę wyjechało jeszcze około 50 rodzin z Zagłębia Dąbrowskiego. Rodziny emigrantów wyjechały z Sosnowca czterema wa-

gonami do Kępna w Poznańskim, skąd odeszł specjalny pociąg do Belgii.

Formalnie paszportowe zostały załatwione na punkcie granicznym w Zgąszczynie.

W najbliższych dniach prawdopodobnie dn. 20 bm. wyjedzie z Zagłębia do Belgii jeszcze kilkanaście rodzin, które pojadą specjalnym pociągiem z Poznania.

Otwarcie i poświęcenie

hali targowej w Modrzejowie

Jak już donosiliśmy, Magistrat Sosnowca wybudował w b. roku halę targową w Modrzejowie kosztem ponad 25 tys. zł.

Hala posiada 21 stoisk, wydzielawionych w drodze przetargu kupcom chrześcijańskim.

Poświęcenie i oddanie do użytku publicznego hali odbyło się wczoraj przy licznej udziale miejscowej ludności, tym bardziej, że wczoraj był dzień targowy.

Władze reprezentowali pp.: starosta grodzki Walewski i wiceprezydent Almstaedt oraz

ławnicy dyr. Mazur i Konieczko.

Poświęcenia hali dokonał w zastępstwie ks. dziekana Goli ks. Krzyżanowski, wygłaszając przy tym okolicznościowe przemówienie. Przemawiał również wiceprezydent Almstaedt.

ZAPOBIEGA ODMROŻENIOM RAK KREM PRALATÓW.

Bezpłatne kursy dla skoczków spadochronowych

Obwód miejski LOPP w Dąbrowie Górniczej organizuje bezpłatne kursy dla skoczków spadochronowych, które składają się z 3 stopni: I wykłady teoretyczne o spadochroniarstwie; II wyszkolenie praktyczne — skoki z wieży; III wyszkolenie praktyczne — skoki z samolotu.

Wyszkolenie teoretyczne odbywać się będzie na miejscu w Dąbrowie Górniczej, praktyczne II i III stopnia — skoki z wieży i samolotu na lotnisku w Masłowie pod Kielcami.

Ukończenie kursu teoretycznego nie pociąga za sobą konieczności szkolenia się z wieży i samolotu.

W związku z tym obwód miejski LOPP w Dąbrowie Górni. zwraca się do dyrekcji szkół

średnich z prośbą o zachęcanie młodzieży szkolnej do przesłuchania tego ciekawego kursu teoretycznego o spadochroniarstwie, jak również do organizacji i poszczególnych osób na terenie miasta Dąbrowy Górniczej do jak najliczniejszego zapisywania się na ten kurs.

Kursy odbywać się będą w godzinach wieczorowych i prowadzone będą przez instruktorów okręgu wojewódzkiego LOPP w Kielcach.

Zapisy przyjmuje kancelaria obwodu miejskiego LOPP w Dąbrowie Górniczej, Sienkiewiczza 11 w godzinach od 17 do 19 do dn. 30 bm.

Termin rozpoczęcia kursu podany zostanie oddzielnie.

RESTAURACJA KABARET „SAVOY” Sosnowiec, 3 Maja 8. Tel. 61-901. Podziemia Tel. 61-904.

Kto jeszcze nie widział naszego programu, niech się śpieszy, bo tylko kilka dni do zmiany

Doskonałe węgierskie DUO CHARLES — przebojowe numery akrobatyczne. — Bezkonkurencyjna polska para taneczna LEWANDOWSCY

FANTAZJA DEMONICZNA — TANGO ARGENTYŃSKIE.

Znana z wdzięku i urody: KRYSIA TATRAJ tancerka — solistka.

Popularna śpiewająca orkiestra EDWARDA MIEDZIAŃSKIEGO.

Nowe ulgi budowlane powiększą ilość małych mieszkań

Zasadniczej zmianie ulegnie system przyznawania ulg podatkowych dla budownictwa mieszkaniowego.

Ulgę w podatku dochodowym będą uzależnione od ilości wybudowanych mieszkań. Tak więc od dochodu ma być potrącana przy wymiarze podatku kwota 15 tys. zł za pierwsze mieszkanie i 5 tys. zł za każde następne.

Jeśli więc budowany jest dom, obejmujący dziesięć mieszkań, potrącona będzie od dochodu suma 15.000 zł i 9 przez 5000 równa się 45.000 zł czyli razem 60 tysięcy zł. Już to sa-

mo przyczyni się do poparcia budownictwa mieszkań mniejszych, których koszt budowy są niższe.

Równocześnie małe mieszkania 1 i 2-pokojowe będą uprzywilejowane w zakresie ulg w podatku lokalowym i od nieruchomości. Jedyną ulgą dla Gdyni będą większe, niż w całym kraju, ze względu na konieczność poparcia dalszej rozbudowy tego miasta.

Ulgę budowlaną są objęte ogólną ustawą o ulgach inwestycyjnych, której projekt rząd zgłasza do Sejmu.

Uroczyste zakończenie roku szkolnego

w szkole rolniczej w Koziegłowach

W ub. niedzielę, jak już donosiliśmy, odbyło się uroczyste zakończenie roku szkolnego w szkole rolniczej w Koziegłowach.

W uroczystości tej wzięli udział uczniowie, ich rodzice oraz ludność Koziegłowa i z pobliskich wiosek. Po rozdaniu świadectw, odbyła się w budynku szkolnym akademii. Na akademii tej wygłosił przemówienia p. starosta mgr Trzaniel, ks. proboszcz Leon Brzykański, życząc młodym gosposiom owocnej pracy. W imieniu OTO i KR przemawiał agronom powiatowy p. Władysław Słociński.

Wieczorem odbyło się przedstawienie w wykonaniu absolwentek szkoły rolniczej.

Świadectwa z ukończenia szkoły otrzymało 50 dziewcząt, w tym 50 proc. zamieszkałych na terenie powiatu Zawierciańskiego.

Z okazji zakończenia roku szkolnego zorganizowano wystawę robót ręcznych, która wzbudziła żywe zainteresowanie pań obecnych na uroczystości.

Nowy rok szkolny w szkole rolniczej w Koziegłowach rozpocznie się z dniem 15 stycznia 1938 roku.

ŚWIĘTA W ZAKOPANEM

PENSJONAT „WACŁAWA”

pod nowym zarządem

UL. ZAMOYSKIEGO, TEL. 14-95

poleca piękne pokoje z wodą bieżącą zimną i gorącą. Korytarze ogrzewane. Kuchnia wysmienita. 5684

Ceny bardzo umiarkowane.

Zuchwały złodziej UJĘTY PRZEZ POLICJĘ

W ub. środę około godz. 8 wieczorem do przechodzącej ulicą Jasną w Sosnowcu Wacławy Cupiał (Szpitalna 12) — podobnie jakis osobnik, który wyrwał jej z ręki torebkę, w której znajdowało się 25 zł., pierścionek oraz różne drobniaki. Po dokonaniu rabunku złodziej zbiegł.

Po upływie niespełna godziny podobny wypadek wydarzył się w innej części miasta, a mianowicie na ulicy Kolejowej.

Mianowicie, przechodzącej ulicą Zofii Jacyniczowej, zamieszkałej przy ulicy Konrada 1 nieznanym osobnik wyrwał z ręki torebkę z zawartością 40 zł.

W wyniku pościgu ujęto Henryka Sikorę, bez stałego miejsca zamieszkania od którego odebrano obie skradzione torebki z ich zawartością.

„Torebkarz” przekazano do dyspozycji władz sądowych.

PROGRAM RADIOWY

EUROPEJSKI KONCERT MUZYKI FISKALNEJ TRANSMISJA Z HELSINKI

Dnia 17 bm. w piątek o godz. 20.00 transmitowany będzie z Helsinek koncert kompozytorów fińskich: Jana Sibeliusa, Yrö Kilpinena, Leevi Madetoja i Uuno Klamie. Jan Sibelius znany jest dzisiaj na całym świecie i również w Polsce cieszy się dużą popularnością. Jego dzieła pełne poezji i romantyzmu o lirycznej melodyce i pięknych barwach dźwiękowych zdobyły sobie polskie estrady. Sibelius jest najpoważniejszym reprezentantem, właściwym twórcą narodowej muzyki fińskiej. III Symfonia która wchodzi w skład programu transmitowanego koncertu nosi również charakter narodowy fiński.

Yrö Kilpinen jest przede wszystkim kompozytorem pieśni, które należą do najlepszych w literaturze muzycznej ostatnich czasów. Cztery z nich — „Pieśni góralskie” — usłysza radiosłuchacze w koncercie europejskim. Ważne miejsce wśród muzyków Finlandii zajmuje również Leevi Madetoja, który włączył się głównie operą o charakterze narodowym „Pohjalaisia”. Niektóre fragmenty z tej opery usłysza radiosłuchacze w koncercie. Czwartym kompozytorem którego poznaia słuchacze polscy, będzie Uuno Klamie, najmłodszy ze wszystkich wymienionych, przedstawiciel najmłodszych kierunków w muzyce.

Wykonawcami koncertu będą: orkiestra symfoniczna pod dyr. Toivo Haapanena i baryton Oiva Soini.

PRYMAS POLSKI PRZEMAWIA DO RADIOSŁUCHACZY

Dnia 18 bm. o godz. 19.50 przemówi do radiosłuchaczy Prymas Polski J. E. ks. kardynał dr August Hlond. J. E. ks. Prymas zaapeluje do radiosłuchaczy wzywając do ofiarności w związku z akcją zimową niosienia pomocy bezrobotnym.

PIĄTEK 17 GRUDNIA 1937 R.

6.15 Piątek „Kiedy ranne wstają zorze”. 6.20 Gimnastyka. 6.40 Muzyka z płyt. 8.00 Audycja dla szkół. 11.15 Audycja dla szkół: „Fortel pana Zagłoby” — fragment „Potopu” Henryka Sienkiewicza. 11.40 Ottorino Respighi: Fragmenty ze suity „Panie rzymskie” — płyty. 11.57 Sygnał czasu, hejnał. 12.03 Audycja południowa. 13.00 Koncert życzeń. 13.15 Zwierzęta, ptaki i owady bohaterami opowieści muzycznych — płyty. 14.25 Wiadomości bieżące. 14.33 Wiadomości giełdowe. 14.35 Muzyka lekka — płyty. 15.30 Wiadomości gospodarcze. 15.45 „Nad albumem znaczków pocztowych” — audycja dla dzieci starszych. 16.00 Rozmowa z chorymi. 16.15 Łódzka orkiestra salonowa pod dyr. Teodora Rydera. 16.50 Pogadanka aktualna. 17.00 „Jaworowscy synowie” — felieton. 17.15 Hiszpański pieśń historyczna ze zbiorów Sergiusza Kontara. 17.50 Przegląd wydawnictw. 18.00 Komunikat śniogowy i Wiadomości sportowe. 18.15 Koncert rozrywkowy, w wyk. Chóru „Stella” i Bruno Feist — cytra solo. 18.40 Poradnik sportowy. 18.45 „Polskie gimnazjum w Orlowie za Olsz” — odczyt. 19.00 Komedie Aleksandra Fredry, wieczór III: „Damy i Huzary”. 19.50 Pogadanka aktualna. 20.00 Koncert europejski z Helsingforsu. 21.10 Pogadanka aktualna. 21.15 „Mąż za drzwiami” — operetka w 1 akcie Jakuba Offenbacha. 22.20 Recital fortepianowy Pawła Kowalewa. 23.00 Muzyka tańeczna — płyty.

Skazanie awanturników

Przed Sądem okręgowym w Sosnowcu stanęli wczoraj: Konstanty Czaja, (Sosnowiec, Naftowa 17), Feliks Listwoń (Sosnowiec, Kręta 2) oraz Bronisław Jeske, Aniela Jeske, i bracia Michał, Bolesław i Czesław Wojnarowski (wszyscy zamieszkali w barakach w Sosnowcu) jako oskarżeni o udział w bójce, w czasie której żona Konstantego Czaji, Agnieszka wskutek uderzenia kamieniem doznała pęknięcia kości prawej ręki.

W wyniku rozprawy Sąd skazał: Konstantego Czaję, Feliksa Listwoń, Bronisława Jeske, oraz braci Michała i Bolesława Wojnarowskich na 6 miesięcy więzienia. Pozostali oskarżeni zostali uniewinnieni.

—o—

× **OGNIKO KOL. PRZYSŁ. WOJSK.** W ZĄBKOWICACH tą drogą wyraża swoje najgorętsze podziękowanie i uznanie proboszczowi parafii Ząbkowice ks. dziek. Józefowi Plucińskiemu za wzruszające przemówienie oraz zupełnie bezinteresowny i wyjątkowo uroczyście udział ks. proboszcza w pogrzebie śp. Stanisława Kierosińskiego, zmarłego magie w dniu 5 bm.

KRONIKA ZAWIERCIA

S.p. Lucjan Kalinowski

W ub. tygodniu zmarł śp. Lucjan Jęczy Kalinowski, kierownik ruchu fabryki „Ernest Erbe” w Zawierciu, legionista I Brygady, ppor. rezerwy, odznaczony Medalem Niepodległości.

Zmarły cieszył się ogólną sympatią wśród pracowników fabryki i u miejscowego społeczeństwa, to też śmierć Jego wywołała powszechny żal.

Zwłoki śp. Kalinowskiego przewieziono do Włodawki, gdzie zostały złożone w grobie rodzinnym.

Żywotna działalność

BEZPROC. KASY CHRZEŚC.
W ZAWIERCIU

Jak już onegdaj pokrótce donieśliśmy w ub. niedzielę odbyło się nadzwyczajne walne zebranie członków bezprocentowej kasy chrześcijańskiej pod nazwą: „Chrześcijańska pomoc” w Zawierciu.

Na przewodniczącego poproszono p. P. Kuchtę. Sprawozdanie z działalności kasy złożył skarbnik p. Marian Fajt.

Jak wynika ze sprawozdania, z chwilą założenia wspomnianej placówki stan kasy wynosił zł. 18.10, dziś zaś wynosi już ponad 1000 zł. W międzyczasie udzielono 19 pożyczek, w wysokości od 30 do 100 zł, które w 100 proc. są spłacone przez pożyczkobiorców.

Do „Chrześcijańskiej pomocy” należy 40 członków, którzy opłacają składki miesięczne w wys. 50 gr. Sprawy techniczne Stowarzyszenia omówił adw. Kossakowski.

Pod koniec zebrania uchwalono fundusz dyspozycyjny kasy, którego do obecnej chwili nie było oraz t. zw. statut wzorowy Stowarzyszenia.

Placówce tej, która nie tak dawno powołana została do życia i prowadzi mader żywotną działalność przychodząc z pomocą polskiemu drobnemu kupiectwu i rzemiosłu należy dalszego rozwoju.

× **KURSY ROLNICZE W POWIECIE.** Staraniem Okręgowego Towarzystwa organizacji kółek rolniczych powiatu Zawierciańskiego onegdaj został zorganizowany 2-dniowy kurs rolniczo-ogrodniczy w Gniazdowie dla 150 osób.

Podobny kurs zorganizowano we wsi Cynków. Zainteresowanie kursami jest b. duże.

× **REHABILITACJA SEKRETARZA GM. W MRZYGŁODZIE.** W ub. wtorek przed Sądem okręgowym w Sosnowcu na sesji wyjątkowej w Zawierciu zasiadł na ławie oskarżonych Jan Ziaja, b. sekretarz gminy w Mrzygłodzie, powiatu Zawierciańskiego, oskarżony o nadużycie władzy. Po przesłuchaniu świadków Sąd wydał wyrok uniewinniający.

OFIARUJ NA POMOC ZIMOWĄ
WSZYSTKO, CO CI ZBĘDZIE —
PROĆZ FRAZESÓW.

Kopalnia „Victoria” nie będzie zalana

Jak donieśliśmy wczoraj, podziemia kopalni „Victoria” w Gołogoni zostały zalane wodą, która wdarła się na teren kopalni z nieczynnej od szeregu lat kopalni „Mikołaj”.

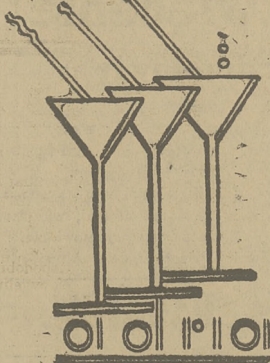
Wskutek zalania chodników roboty zostały wstrzymane.

Ponieważ kopalnia nie posiadała rezerwo-

wych pomp, wczoraj zainstalowano je i przystąpiono do odwadniania kopalni. Roboty te potwają prawdopodobnie do jutra, w przyszłym tygodniu zaś prowadzone będą roboty przy odbudowie chodników.

Uruchomienie kopalni nastąpi prawdopodobnie za kilka dni.

Restauracja „ADRIA” Sosnowiec
BAR-COCTAIL
vis a vis dworca
Tel. Zarządu 62-543 Tel. sali 62-717

PROGRAM IMPREZ ARTYSTYCZNYCH W ZIEŁONEJ I SREBRNEJ SALI

- 1) Sławny Duet Zagraniczny po raz pierwszy w Polsce **LY ESTRA I DERKS** w przepięknych produkcjach tanecznych.
- 2) Znana z występów w Warszawie polska artystka **RI RENE** — poematy taneczne.

NOWOSC

Bar á la Hawelka

Najlepsza kuchnia na terenie Zagłębia Dąbrowskiego i Górnego Śląska

Pod pretekstem ożenku okradał swe ofiary

Wczoraj przed Sądem okręgowym w Sosnowcu stanął 25-letni Luzer Szymon Goldszajn (Kielce, Barwinek 12), oskarżony o oszustwa matrymonialne.

W 1929 r. Goldszajn ożenił się w Kielcach z 22-letnią Rywką Mydło. Po kilku latach zgodnego pożycia małżeńskiego, Goldszajn uzyskał ze swoją żoną rozwód religijny.

W 1933 r. Goldszajn wypłynął w Zawierciu jako starający się o rękę Estery Lewkowiczówny (Porębska 8), od której pod pretekstem ożenku wyłudził kilkadziesiąt złotych, po czym zbiegł w niewiadomym kierunku.

W maju rb. oszust zareczył się z mieszkanką Sosnowca Marią Lewkowiczówną. Nawią-

kołba wręczyła Goldszajnowi na urządzenie przyszłego gniazdka 427 zł, złoty pierścionek, obrączkę i zegarek. Obłowiwszy się nieźle — Goldszajn więcej się nie pokazał. Zawiedziona w swych planach matrymonialnych Lewkowiczówna zawiadomiła o wszystkim policję.

Wdrożone śledztwo doprowadziło do ujęcia oszusta w chwili gdy w najlepsze hawlił się za pieniądze swej niedoszłej żony. Znalezione przy nim sfalszowany list M. Lewkowiczówny, w którym ta rzekomo zrzeka się w stosunku do Goldszajna wszelkich pretensyj pieniężnych i moralnych.

W wyniku rozprawy sąd skazał Goldszajna na 2 lata więzienia.

Tragiczna śmierć bezrobotnego w bieda-szybie

W ub. środę po południu wydarzył się tragiczny wypadek w jednym z bieda-szybie we wsi Gołasza Górna, gminy Wojkowice Kosielskie.

Ofiarą katastrofy padł 40-letni Józef Węgrzyn, bezrobotny, zamieszkały w Gołaszy Górnej.

Gdy Węgrzyn znajdował się na dnie szybi-

ku oberwała się ścianą, a szybkarz został przysypany piaskiem.

Zorganizowano natychmiast akcję ratunkową, lecz, niestety, Węgrzyna nie udało się uratować.

Po upływie dłuższego czasu wydobyto zwłoki Węgrzyna, który poniósł śmierć wskutek uduszenia.

Zwłoki przewieziono do kostnicy.

ŻYCIE GOSPODARCZE

Sprawozdanie Komisji Hutniczej

Min. przemysłu i handlu Antoni Roman przyjął w obecności wicemin. Adama Rose, na dłuższej audjencji Komisję Hutniczą, która przedstawiła sprawozdanie ze swych prac.

Jak wiadomo Komisja Hutnicza została powołana przez ministra przemysłu i handlu w maju r.b. w następującym składzie: b. wicemin. J. Kożuchowski (przewodniczący), p. O. Czuruk, dyr. M. Drozdowski, wicemin. W. Jastrzębski, b. min. Cz. Klarnier, dyr. Kandel, dyr. W. Martin, ppłk J. Orski, dyr. Cz. Peche, nac. inż. W. Robowski (gen. sekretarz) ppłk P. Symonewski i dyr. M. Stodolski.

Zadaniem Komisji było, zgodnie z uchwałą Rady ministrów z dnia 2 lipca 1937 r., przeanalizowanie stanu naszego hutnictwa i po-

stawienie konkretnych wniosków, zmierzających do zreorganizowania i uporządkowania stosunków w przemyśle hutniczym, a między innymi, wzajemnych stosunków między tym przemysłem, a przemysłem metalowo-przetwórczym, pod kątem widzenia podniesienia sprawności technicznej i przystosowania produkcji do wzmagających się potrzeb życia gospodarczego. Sprawozdanie Komisji zawiera szczegółowe wnioski w sprawach wyżej wymienionych.

P. minister przemysłu i handlu, po szczegółowym zaznajomieniu się ze sprawozdaniem Komisji Hutniczej, zajmie ostateczne stanowisko w tej sprawie i w związku z tym należy się wkrótce spodziewać odnośnych zarządzeń.

Kronika gospodarcza

5.017.000 ZŁOTYCH — DODATNIE SALDO BILANSU HANDLOWEGO W LISTOPADZIE. Bilans handlu zagranicznego Rzeczypospolitej Polskiej i w m. Gdańska przedstawiał się w listopadzie rb., według tymczasowych obliczeń G. Urz. Statyst., w sposób następujący: Przywóz 281.327 ton, wartości 108.044.000 zł. Wywóz 1.582.801 ton, wartości 111.061.000 zł. Saldo plus 3.017.000 zł. — W podanych wyżej cyfrach przewozu za listo-

pad zawarty jest przywóz towarów z Niemiec (w sumie ok. 700.000 zł) z tytułu likwidacji zamrożonych należności za tranzyt kolejowy przez Polskę. Przywóz tych towarów nie powoduje odpływu walut z Polski. W porównaniu z październikiem rb., zwiększył się w listopadzie rb. wywóz — o 2.735.000 zł i przywóz — o 1.922.000 zł. Zaznaczyć należy, że w listopadzie r. ub. obroty handlu zagranicznego Polski były niższe i wynosiły po stronie im-

portu 92,5 mln. zł, po stronie eksportu zaś 95,3 mln. zł.

NA CENTRALNĄ TARGOWICĘ W MY. SŁOWICACH spędzono od dnia 7 do 13 bm.: wołów 12, buhajów 74, krów 389, jałówek 88, świń 991, owiec 1, cieląt 123, razem 1680 szt. zwierząt. Płacono w dniu 13 bm. za 1 kg żywej wagi za nierogaciznę (Ceny loco Targowica łącznie z kosztami handlowymi) od 0,80 do 1,30 zł.

PODATEK OD WYROBU WINA ZNIESIONY. Onegdaj odbyło się w Zaleszczykach posiedzenie zarządu Związku posiadaczy sadów, na którym złożono sprawozdanie ze starań o zwolnienie krajowego wina z podatku. Okazuje się, że od 1 kwietnia 1938 r. wino wyrabiane na winnicach będzie wolne od podatku w formie bonifikacji. Posiada to ogromne znaczenie dla produkcji krajowego wina.

DOKĄD WYWOZIMY KONSERWY MIĘSNE? Według ostatnio opracowanych danych statystycznych w październiku br. wywieziono z Polski następujące ilości konserw mięsnych na rynki zagraniczne (w kilogramach): do Anglii 5.614, do Hamburga 4.138, do Afryki 3.652, do Brazylii 3.652, do Egiptu 252, do Stanów Zjednoczonych 193.282, Kamerunu 260, Francji 128, do Libierii 56, do Panamy 124, do Włoch 502. Ogółem wywieziono w październiku 208.019 kg. konserw mięsnych. Należy zaznaczyć, iż szereg krajów, które jeszcze do niedawna nie były jeszcze odbiorcami naszych konserw mięsnych, obecnie są nimi. Świadczy to niewątpliwie o prężności naszego eksportu. Zdobywanie nowych rynków zbytu dla naszych artykułów rolnych zależy nie tylko od energii naszych eksporterów, lecz także od jakości wywożonych towarów.

KRONIKA OLKUSZA

Zbiórka na „gwiazdkę” DLA DZIECI

W niedzielę, dnia 19 bp. staraniem powiatowego Komitetu zimowej pomocy bezrobotnym w Olkuszu, na czele którego stoi p. starosta Brzostyński, odbędzie się na terenie całego powiatu Olkuskiego ogólna zbiórka pieniężna na gwiazdkę dla dzieci bezrobotnych.

W zbiorce wezmą udział przedstawiciele władz państwowych, samorządowych, oraz osoby zasłużone społecznie w każdej miejscowości, nie wyłączając większych wsi.

Należy mieć nadzieję, że społeczeństwo całego powiatu zda w tym dniu egzamin ofiarności na rzecz najbardziej potrzebującej, która przy nadchodzących świątach ogólnej radości nie powinna być głodna i odesobniona.

Wydział pracy kobiet PRZY ZW. STRZELECKIM

W dniu 15 bm. na organizacyjnym zebraniu powołano do życia Wydział pracy kobiet przy powiatowym zarządzie Zw. strzeleckiego w Olkuszu.

Kierowniczką Wydziału wybrano p. rejentową Swolkienią, do poszczególnych sekcji zaś weszyły panie: Kurzejowa, Licisowa, Jasińska, starościna Brzostyńska, Kuźniakowa, Połotyńska, Moorowa, Szmydłowa, Kowarska Burakowska, Okrajniowa, Majewska, Ossowska i Minnicka. Sekretariat p. Bielówna.

Awanturnik POSTRZELIŁ SĄSIADA

Z powodu awantur, jakich dopuszczał się Jan Lorek, mieszkaniec Bukowna, gm. Bolesław, żona jego zwróciła się do sąsiada, Tomasza Piętki z prośbą o interwencję.

W chwili, gdy Piętka przybył do mieszkania Lorków, pijany Lorek strzelił do niego z dubeltówki, raniąc go niebezpiecznie w brzuch.

Lorek po wypadku zbiegł, rannego zaś odwieziono do szpitala w Olkuszu.

„ORZEŁ”: — Tunel.

× **UCZCZENIE PAMIĘCI ŚP. PREZ. NARUTOWICZA.** Wczoraj o godz. 11 przed południem, jako w rocznicę tragicznej śmierci pierwszego Prezydenta Rzplitej śp. Narutowicza, robotnicy fabryk: „Olkus” i „Polmet” w Olkuszu, oraz fabr. „Klucze”, przerwali pracę na przeciąg 5-ciu minut.

× **NIESZCZĘŚLIWY WYPADEK ROBOTNIKA.** W czasie przeprowadzania drutów telefonicznych pod Wólbroniem spadł z drzewa robotnik zarządcy poczty i tel. Kazimierz Koźlik, stały mieszkaniec Kłomnic, k. Częstochowy. Koźlik spadł tak nieszczęśliwie, że złamał nogę w dwóch miejscach. Odwieziony został do szpitala olkuskiego.

Ze stolicy Centralnego Okręgu Przemysłowego Trzeba znaleźć jakieś rozwiązanie

Ktoś, kto przyjedzie do Rzeszowa w jesieni przekonywać się z przerażeniem, że do szeregu znanych mu do tej pory żywiołów, trzeba jeszcze doliczyć jeden groźny żywioł. Błoto. A specjalnie rzeszowskie. Licho wie skąd go się tutaj tyle bierze, skąd na niektórych ulicach wyłożonych nawet kostką,

leży parocentymetrowa warstwa tej lepkiej mazi.

Dlaczego tylko w Rzeszowie trzeba oskrubować od czasu do czasu kapelusz i dlaczego na kominie palta, obcy przybysz, znajduje zawsze niezłą porcję błota. O spodniach i o buwii nie ma co nawet mówić — zawsze zaszargane.

Przybysz z innych „części świata” zmuszony do osiedlenia się tutaj, trzema etapami dostraja się do miejscowych warunków — najpierw głośno klnie i chodzi prawie na palcach, aby tylko się nie zachłapać — rezultat niewesoły, i tak zbiera błoto nawet z pleców, potem mądrzeje trochę i zawiązuje nogawki spodni do połowy łydek — trochę lepiej, przynajmniej zablokowane tyłki „karpetki” i obuwie, wreszcie po tych występnych doświadczeniach, wpada na genialny pomysł —

kupuje długie buty lub sztylpy. I wtedy już bezceremonialnie wchodzi w każdą kałużę i obryzguje innych, którzy jeszcze nie mądrzeli tak jak on.

Dużo jest w Rzeszowie tych mądrych „ludzi w butach i sztylpach” — wystarczy przejść się w stronę fabryki Cegielskiego czy Lisiej Góry, gdzie się budoje wytwórnię P. Z. L.

Rzeszów — plac farny

Zjechało się tutaj wiele ludzi z całej Polski, chwycili się za robotę i rozruszali potężne życie. Na peryferiach miasta widać ten rozmach. Błotko bo błotko, ale gdy się już przebrnie, to się otwory imponujący widok obrzydliwej hali maszyn w Cegielskiego, lub zagmatwanej kratownic betonowych zbrojeń przy budowie P. Z. L. Pod Lisią Górą stoją obok siebie symbole dwóch

różnych okresów: z dnia na dzień rosnące mury z betonu, a obok o kilkanaście kroków starsza, z wyłysałą do połowy strzechą drewniana stodoła. Beton, drzewo, stal i słoma, zestawienie, które swym kontrastem zmusza do pewnych refleksji.

O Rzeszowie pisało się dużo, może nawet za dużo. W niektórych relacjach Rzeszów był miastem pracy, nową Gdynią, gdzie każdy mógł się dorwać do jakiegoś zarobku. To też ścigała się tutaj bieda z całego powiatu, ba — nawet z całego kraju. Prace dostało dużo ludzi, ale wszystkich, którzy chcieli ją dostać jest bardzo, bardzo dużo. I to jest zasadnicza rzecz.

Statystyka Ubezpieczalni, będąca najlepszym dowodem istotnego stanu zatrudnienia, wykazała

przystość ok. 3 tys. nowych członków. To jest dobrze — rozładowano bezrobocie przynajmniej na terenie miasta i okolicy. Miejski proletariatus i wielka biedota dorwali się wreszcie do tej złotówki. Trochę murarzy, trochę cieśli, ale najwięcej tych niewykwalifikowanych, którzy nie więcej nie potrafia, prócz trzymanie łopaty. Za pracę przyszły świadczenia społeczne, przyszło leczenie i lekarstwo. Rejonowy leczniczo ubezpieczalni powiększyli się

Prosimy naszych zamiejscowych i miejscowych
P. T. Prenumeratorów
o wpłacenie PRENUMERATY
za grudzień 1937 r.

Wydawnictwo „Kurjera Zachodniego”

do listy ulic doszły jeszcze listy wsi podmiejskich: Jasiomka, Pobitno, Staromieście, Przybyszówka, Staronim i t.d. Wszędzie tam mieszka świeżo zatrudnieni. Można się spodziewać Bóg wie czego po tym fakcie, że małorolna wieś rzeszowska weszła wreszcie na drogę poprawy ekonomicznej, można oczekiwać po lepszeniu się stanu zdrowia ludności, skoro ludzie dostali zajęcie i bezpłatną opiekę lekarską, można,

ale jest niestety nie tak pięknie.

Bo to co może poprawić leczenie ubezpieczeniów, to się automatycznie niszczy przez krótkowzroczną politykę chłopa. Trzeba pamiętać bowiem, że chłop podrzeszowski to w przytłaczającej większości małorolny, żyjący w ciągłej biedzie. Teraz dostał trochę pieniędzy, korzysta ze świadczeń społecznych — w sumie więc powinna się podnieść jego stopa życiowa.

SPORT

IRLANDCZYCY W WARSZAWIE

Do Warszawy przybyła irlandzka drużyna pięciarska, która dziś i w niedzielę w sali Cyrku spocząła się z reprezentacją Warszawy. Na dworcze oczekiwali Irlandczyków przodstawiciele zarządu W.O.Z.B. Irlandczycy przyjechali do Polski po dwóch meczach w Niemczech, gdzie ulegli w Hamburgu reprezentacji Niemiec 4:12 i w Magdeburgu reprezentacji tego miasta 7:9.

Przeciwko drużynie irlandzkiej w piątek walczyć będzie drugi „garnitur” Warszawy, a w niedzielę pierwszy „garnitur” Warszawy. Kapitan związkowy ustalił następujące skład reprezentacji:

Na mecz piątkowy: w kolejności wag — Rundstein, Lipiński, Kozłowski, Rozenblum, Janczak, Caika, Kniha II, Neuding. Na mecz niedzielny: Rotholz, Teddy, Czortek, Woźniakiewicz, Koleczyński, Fabisiak, Archacki, Doroba I.

SYTUACJA W CRAOOVIE

W zarządzie Craooii wre praca prawników, którzy zastanawiają się, jakie powinno być rozwiązanie sytuacji, wynikłej wskutek przeniesienia obrad walnego zgromadzenia. Ponadto nie wiadomo, czy nowoobрани prezes plk. Miodoński zatrzyma swój mandat, gdyż przerywając niedzielne obrady, zapowiedział swą rezygnację.

NIEMCY ODWIEDZĄ POLSKIE RINGI

Znana drużyna niemiecka „Boxsport Kasel” przybywa w końcu b. m. na cztery mecze do Polski i walczyć będzie 26 bm. z Okciem w Warszawie, 28 i 30 bm. w Gdyni ze Związkiem Strzeleckim i Flotą, a 1 stycznia z CWS w Warszawie.

Jak widzimy ostatnie wyniki naszych pięściarzy zapewniają jej stałą „wymianę” międzynarodową.

MECZE PIŁKARSKIE NA ŚLĄSKU

W najbliższych tygodniach rozegrane zostaną dwa ciekawe mecze piłkarskie o nieoficjalny prymat w sezonie zimowym na Śląsku. W niedzielę 19 bm. odbędzie się mecz pomiędzy dwoma ligowymi klubami okręgu śląskiego, a mianowicie Amatorskim KS i Ruchem, zaś na dzień 2 stycznia zakomunikowany został mecz pomiędzy Amatorskim KS i Naprzodem z Lipin.

EGIPCIJANIE ZAPOMNIELI..

W Kairze miał być rozegrany mecz piłkar-

ski o mistrzostwo świata pomiędzy Egiptem i Rumunią. Tymczasem Egipt, który miał organizować spotkanie, zupełnie się nie zainteresował tą sprawą i nie zawiadomił Rumunów, kiedy mają przyjechać do Kairu. Na zażyczenie telegraficzne Rumunii, Egipt w ogóle nie udzielił odpowiedzi. Najprawdopodobniej Egipt zostanie z dalszych rozgrywek wyeliminowany bez walki.

POL. KS WZNAWIA DZIAŁALNOŚĆ

Jak wiadomo, przed paru laty jednym z poważniejszych klubów na terenie Zagłębia Dąbrowskiego był Polceiny Klub Sportowy.

Na czele klubu stał kom. Z. Rosołowicz, który poświęcał bardzo wiele pracy i czasu dla dobra klubu. W owym czasie PKS szczylił się silną sekcją piłkarską, która odgrywała niepoślednią rolę w mistrzostwach kl. A, sekcję bokserską, która posiadała takich zawodników jak Banach, Welgrün, Garstecki i in. oraz doskonałą sekcję hokejową.

Po opuszczeniu Zagłębia przez kom. Rosołowicza, który przeszedł na wyższe stanowisko do Kielc, klub zaczął podupadać.

Obecnie znaleźli się ludzie, którzy postanowili powołać klub do życia i wznowić jego działalność sportową.

Na odbytym ostatnio zebraniu powołano nowe władze klubu. Prezesem nowego zarządu wybrano kom. Budzińskiego, wiceprezesem podkom. Kremesa, sekretarzem — przod. Mojeckiego, skarbnikiem — przod. Kurzaka, gospodarzem — st. przod. Wiewióre. Na czele sekcji sportowej stanął kom. Umiński, którego zastępcą jest asp. Kocaj. Na czele sekcji oświatowo-kulturalnej stanął kom. Magas i kom. Leo.

W PKS obecnie uprawiać będą sport jedynie policjanci. Specjalny nacisk położony zostanie na kolarstwo, strzelectwo, pływactwo, oraz szermierkę. Zaczynają należeć, że Policjany KS posiada obszerny stadion.

UNIA — NORDIA

W niedzielę 19 bm. o godz. 5 po poł. w Domu Społecznym odbędzie się rewanżowe koleżeńskie zawody bokserskie między Unią socjowicką i miejscową Nordią. Walczą następujące pary: waga papierowa: Dotner III — Srokosz, musza: Elfel — Ziębiec, kogucia: Topol — Rędział, piórkowa: Diament — Strzelec, leka: Rozenberg — Zajac, półśrednia: Feldbaum — Domański, średnia: Flekier — Banach A.

Z CAŁEJ POLSKI

WYRZEKLI SIĘ PUBLICZNIE KOMUNIZMU

Sąd okr. w Lublinie na sesji w Chelmie rozpatrywał sprawę trzech mieszkańców pow. Włodawskiego, oskarżonych o działalność antypaństwową. Oskarżeni przyznali się do winy i w ostatnim słowie wyrzekli się publicznie partii komunistycznej, potępiając jej zbrodniczą działalność. Sąd jednego oskarżonego uniewinnił, dwóch zaś skazał na 2 lata więzienia z zawieszaniem kary.

PROCES O UBEZWŁASNOWIENIE KS. MICHAŁA RADZIWIŁŁA

W środę przed sądem grodzkim w Ostrowie toczyła się rozprawa dowodowa o ubezwłasnowolnienie księcia Michała Radziwiłła, ordynata z Antonina. Rozpatrywany był wniosek o takiej treści, zgłoszony przez rodzinę ks. Michała, a mianowicie brata ordynata, Jerzego Radziwiłła i córkę. Sąd przesłuchał kilku świadków, m. im. b. urzęd. ordynacji przygodzickiej. Zeznania składali oni w obecności sześciu pełnomocników ks. Michała Radziwiłła i rodziny. Dalszych świadków sąd przesłucha w drodze rekwiizycji. Rozprawa merytoryczna odbędzie się za dwa miesiące. Jak wiadomo, do sądu opiekuńczego w Ostrowie wpłynął wniosek rodziny ks. Michała o tymczasowe wyznaczenie kuratora majątku. Wniosek ten sąd odrzucił. Od tego postanowienia rodzina

wniosła sprzeciw do sądu okr. w Ostrowie. Do sprzeciwu przyłączyła się prokuratura. W najbliższych dniach zapadnie decyzja w tej sprawie.

CHASKIELEWICZ WYWIEZIONY NA SW. KRZYŻ.

Onegdaj wywieziono do więzień prowincjonalnych grupę kilkunastu skazanych w procesach karnych, wobec których wyroki się już uprawomocniły. M. in. wysłany został z więzienia Mokotowskiego do zakładu karnego na św. Krzyżu, Juda Chaskielewicz, skazany na dożywotnie więzienie w głównym procesie o zabójstwo w Mińsku Maz.

KOLEJKA LINOWA W KRYNICY

Budowa górskiej kolejki linowej jest już ukończona. Ostatnio wciągnięto wagony na szynę, a w środę włączono prąd elektryczny. Uroczyste otwarcie kolejki odbędzie się, jak już donosiliśmy, 19 bm. Na uroczystość tę spodziewany jest wielki zjazd do Krynicy.

PRĄD POWIETRZA RZUCIŁ TABLICĘ Z POCIĄGU NA GŁOWĘ PASAŻERA

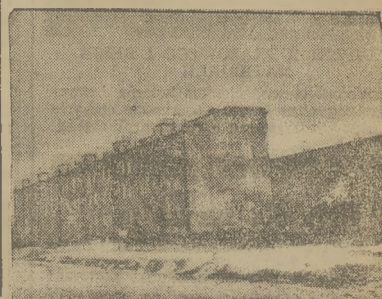
Niecodzienny wypadek zdarzył się w pociągu pośpiesznym Gdynia — Warszawa. W pewnej chwili do przedziału wpadła żelazna tablica, unocowana zwykłe na wagonie. Siedzący niedaleko okna kupiec Jakub Szyk, został dotkliwie zraniony tak, że musiano go po przybyciu do Tczewa przewieźć do szpitala.

Pieczyno gwiazdkowe

„OETKER'A
„Backin'em” i przyprawa
korzenną do pierników.

Ale cóż kiedy przy tym wszystkim, cały dopływ gotówki idzie wyłącznie na cele inwestycyjne a nie konsumpcyjne — na dokup ziem, chałupy czy sprzętu gospodarskiego. Jednocześnie, jest bardzo ważne, chłop zaczyna się odżywiać już zupełnie marnie, dziecko chłopca nie pija mleka, ani nie jada masła.

Ul. Hetmańska — budowa bloków robotniczych

Bo to żywa gotówka, jakże więc zjadać taką gotówkę, gdy można ją inaczej użyć? Zwiększona możliwość dostaw do miasta, może stać się klęską dla tutejszych wieśniaków, nastąpi już kompletne wyniszczenie sił. Na cóż wtedy przyda się pomoc ubezpieczalni przy takim stanie rzeczy? Lekarstwo b. jest potrzebne miejscowej wsi, ale samo lekarstwo nie postawi chorego na nogi.

Oszło mieni wzrostem przemysłowym miast, nie powinniśmy zapominać o trudnej sytuacji w jakiej się znalazła wieś. Zostawić tego samemu sobie nie powinno się, trzeba znaleźć przecież jakieś rozwiązanie tego problemu.

L. M.

Powodem tego niezwykłego wypadku był silny prąd powietrza, który powstał przy mijaniu się dwu pociągów pośpiesznych. Prąd ten zerwał tablicę z wagonu i z taką siłą rzucił o szybę, że ją rozbili.

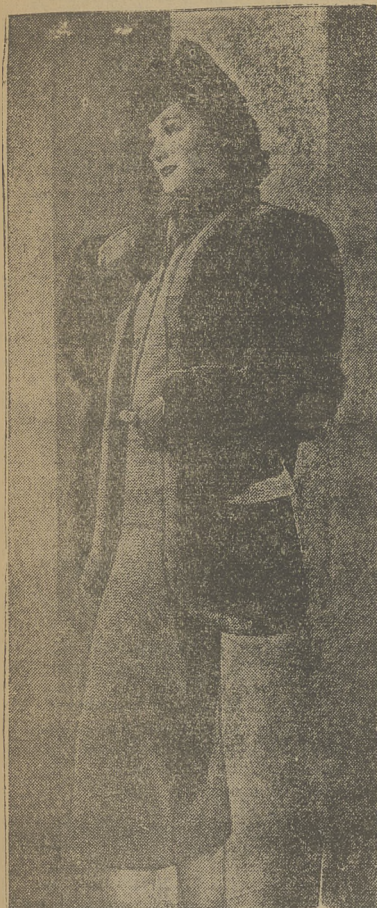
NOWI KLIENTI BEREZY

We środę zostali skierowani z Łodzi do miejsca odosobnienia: Roszek Berdel, Salomon Jegrow, Dawid Izrael Rosenberg, Lajb Rosenberg i Gerson Wolman, trudniący się zawodowo i dla celów zarobkowych nielegalnym pośrednictwem i machinacjami w sprawach podatkowych. Wymienieni demoralizowali płatników i narazili skarbu państwa na ogromne straty, przy czym na działalności swej dorobili się majątków.

DWUKROTNA KARA ŚMIERCI

W środę odbyła się przed Sądem okręgowym w Poznaniu rozprawa przeciwko młodocianemu zbrodniarzowi, Florianowi Figlarzowi, mordercy swej matki i jej przyjaciółki. Morderca po dokonaniu morderstwa zarabował 15 tys. zł. i uciekł do Warszawy. Sąd po przeprowadzeniu rozprawy skazał Figlarza dwukrotnie na karę śmierci, na 3 lata więzienia za kradzież i pozbawienie praw na zawsze.

KOMPLET Z BRĄZOWEGO I BEIGE
MATERIAŁU

jest doskonałym zestawieniem kolorów i stwarza dystyngowaną całość. Originalne obściele futrem potęguje jeszcze bardziej urok całości.

Ulgi dla turystów

W STREFIE NADGRANICZNEJ

Na podstawie rozporządzenia o ograniczeniach w strefie nadgranicznej od obowiązku posiadania dowodów osobistych zwolnione są przez osób wymienionych w § 4 rozporządzenia osoby: uprawnione do korzystania z ułatwień w ruchu granicznym na pograniczu polsko-czechosłowackim na podstawie przepisów Konwencji tureckiej (z dnia 30 maja 1925 r. Dz. U. R. P. nr 57, poz. 335 z r. 1926), posiadające ważne co do terminu i zaopatrzone w fotografię posiadacza legitymacje turystyczne Polskiego Towarzystwa Tatrzńskiego i Polskiego Związku Narciarskiego, zatwierdzone przez terytorialnie właściwą — ze względu na miejsce zamieszkania — powiatową władzę administracji ogólnej.

Cały obszar strefy nadgranicznej województwa śląskiego wyłączony został spod przepi-

KINO „EDEN”

Dziś! Tragiczna miłość w obliczu
pożogi wojennej

OSTATNI POCIĄG z oblężonego miasta

w rol. gł. DOROTHY LAMOUR,
LEW AYRES i inni

Pocz. i seansu 17.30 w niedzielę o g. 15.30

sów o posiadaniu i przenoszeniu (przewożeniu) aparatów fotograficznych oraz dokonywania zdjęć fotograficznych i filmowych na terenie strefy nadgranicznej (§ 24 powołanego pod 1) rozporządzenia), z tym jednak, że zakazane jest dokonywanie zdjęć fotograficznych filmowych, obiektów oraz wszelkich urządzeń wojskowych, kolejowych, lotniczych, pocztowo — telegraficznych, radiostacji Polskiego Radia.

Czarna szata

Niechęć Irlandczyków do Anglii pojawiała się nawet w tępieniu angielskich zwyczajów. Ostatnio zdarzył się ciekawy wypadek. Młody sędzia irlandzki wydał wyrok śmierci. Od wielu panował w Irlandii zwyczaj, że sędziowie irlandzcy, z tej okazji nosili czarne szaty.

Ka zdumieniu publiczności, która była obecna przy ogłaszaniu wyroku, nie zachował on tym razem starego i uświęconego tradycją zwyczaju. Jako uzasadnienie tego czynu podał on później, że noszenie czarnej szaty jest starym angielskim zwyczajem, który w nowej Irlandii nie będzie już nigdy stosowany.

Wyspy, wysepki i archipelagi

Przyszłi wreszcie sezon na wszystkie zapomniane dotychczas, odludne, skaliste wyspy i wysepki. Sztaby marynarki wszystkich krajów zabrały się gorączkowo do studiowania map, do wyszukiwania niezajętych jeszcze, lub niewykorzystanych skalistych wysp i archipelagów. Zabrały się do poszukiwań tych także i admiralicia angielska, która odkryła nagle, że maleńka skalista wysepka Nankuri, położona w archipelagu Mikołaja, u wejścia do cieśniny malajskiej, może stać się ważnym punktem strategicznym, broniącym skutecznie drogi do zwrotnego punktu Imperium Brytyjskiego na Dalekim Wschodzie do Singapuru.

Na wysepce tej żyje około 40 tubylców, Malajczyków, utrzymujących się wyłącznie z plan-

tacji kokosowych.

W tych dniach wyjechała na wyspę grupa rzeczoznawców morskich. Niezadługo powstanie tam fortyfikacje i arsenały. Zainteresowanie Anglii w tej strefie wywołały żywy niepokój w kolach japońskich. Szef sztabu admiralicii japońskiej wziął lupę do ręki i bada pilnie każdy zakątek morza malajskiego.

OMYŁKA

Majster jest niezadowolony z terminatora:

— Przez cały tydzień tylko byś żarł! Leniem byłeś i leniem pozostaniesz! Co? Wyglądasz przez okno i wcale nie słuchasz, co do ciebie mówię?

— Panie majster, myślałem, że pan mówi do siebie samego!

UWAGĘ każda z PAŃ

zwrócić powinna na to, ażeby Jej włos nie był narażony przy czesaniu na żadną szkodę

SALON CZESANIA PAŃ

prowadzony przy

GABINECIE KOSMETYCZNYM „URODA”

SOSNOWIEC, 3-GO MAJA 15. TEL. 622-42.

przestrzega przede wszystkim, ażeby dać swej Klienteli

PIĘKNĄ NAJMODNIEJSZĄ FRYZURĘ

bez narażenia włosów na najmniejszą szkodę.

SALON CZESANIA PAŃ „URODA”

odstąpił od zwykłego szablonu fryzjerskiego i prowadzony jest na zasadzie racjonalnego pielęgnowania włosów z punktu widzenia kosmetycznego.

SALON CZESANIA PAŃ „URODA”

stosuje przy ondulacji trwałą, wodnej i żelazkowej odpowiednie preparaty oraz przestrzega utrzymywania odpowiedniej ciepłoty żelazek i aparatów w zależności od rodzaju włosów (normalne, miękkie, twarde), co ma bardzo duże znaczenie dla utrzymania włosów w jego normalnym i zdrowym stanie.

SALON CZESANIA PAŃ „URODA”

przed przystąpieniem do ondulacji stosuje specjalne kąpiele i płukanki odżywcze, masaż itp. przystosowane do rodzaju włosów (włosy tłuste, suche, kruche-lamliwe itp.).

SALON CZESANIA PAŃ „URODA”

prowadzony jest pod fachowym kierownictwem, dając pełną gwarancję odpowiedniej pracy.

CENY NORMALNE

BEZPŁATNE PORADY jak pielęgnować włosy, zniszczone przez nieodpowiednie farbowanie, względnie fryzowanie (włosy sztywne-martwe, kruche-lamliwe).

CENY NORMALNE

KINO
ZAGŁĘBIE

DZIŚ POLA NEGRI

w najbardziej obecnie aktualnym filmie

Moskwa-Szanghai

Tragedia emigrantki rosyjskiej, która po 13 latach poszukiwania swej córki odnajduje ją, jako narzeczoną tego, którego sama kocha

Pocz. o godz. 17.30, w niedzielę 15.30

KINO-TEATR
„PATRIA”
L. Marcinkowski
i S-ka
w Sosnowcu
dawno. Klub Palace

DZIŚ!

Film prawdziwie mocny dla ludzi o silnych nerwach!

„KID GALAHAD”

Dramat miłości i poświęcenia

W roli głównej: **BETTE DAVIS**

Walka między dwoma menażerami walk bokserkich.

Początek seansu o godz. 17.30 w niedzielę i święta o g. 15.30

SOSNOWIEC — Redakcja: Piłsudskiego nr. 4.
Tel. 61064. Skrytka pocztowa 62.
Administracja: Piłsudskiego 4. Tel. 61073

Redaktor naczelny przyjmuje
od godz. 11 — 1 i od 6 — 7

Reklamsów redakcja nie zwraca.

Oddziały „Kurjera Zachodniego”:

Wiersz milimetryowy jednolamowy: na 1-ej stronie, względnie przed tekstem 1 zł.; w tekście 60 gr.; za tekstem 45 gr. Ogłoszenia drobne do 20 wyrazów 10 gr. za wyraz, ogłoszenia drobne zawierające ponad 20 wyrazów 20 gr. za każdy wyraz. Szerokość szpalt 70 mm: w niedzielę i święta 25% drożej. Układ tabelaryczny 25% drożej. Numery dowodowe płatne. Za terminowy druk oraz przestrzeganie miejsca Administracja nie odpowiada.

BEDZIN, Malachowskiego 7, tel. 743.91. — DĄBROWA, Krótka 13. — GRODZIEC, Kiosk p. Łacińskiego — KIELCE, Sienkiewicza 43. — ŁĄŻY, Władysław Jaworski. — OLSZUSZ, Rynek, kiosk p. Kordaszwskiego. — STRZEMIĘSZYCE, księgarnia W. Bakińskiej. — WIERCIE, 3-go Maja 29. — ZABKOWICE, kiosk p. Krupy. — ŻARKI, Fr. Czoł. — MYSZKÓW, kiosk St. Jaworskiego. — PILICA, rynek, Jaworski. — CZELADZ, Wieczorkowa, Staszica 27. — KAZIMIERZ — PORĄBKA, ul. Wiejska 13, Leon Mączka.

REDAKTOR NACZ. STEFAN ARNOLD. — Druk „KURJER ZACHODNI” W SOSNOWCU, PIŁSUDSKIEGO 4. — REDAKTOR ODP. HENRYK STRYJEWSKI.

NA GWIAZDKĘ TYLKO PODAREK ELEKTRYCZNY,

bo aparaty elektryczne
są stale gotowe do usług,
i niezawodne w działaniu.

Dla każdego znajdzie się w naszym sklepie odpowiedni podarek

ELEKTROWNIA OKRĘGOWA W ZAGŁĘBIU DĄBR. S. A.

DROBNE OGŁOSZENIA

KUPNO i SPRZEDAŻ

Nie znajdziesz

lepszego nawet w stolicy wyrobu walcowniczych i stolicy jak w firmie Wł. BASZKOWSKIEGO Dąbrowa, 3-go Maja 4. — Hurt! Detal! 4657

OKAZYJNA

sprzedaż przedświąteczna najrozmaitszych sprzętów domowych nowych i używanych. Handel mebli B. Błotniewski, Sosnowiec 3 Maja 7. (Uwaga tylko w podwórzu!) 5683

Na gwiazdkę.
FIRANKI i MATERIAŁY BŁAWATNE

POLECA 5676

M. KĘPINSKI

Bedzin Kołtąja 36

Różne

ONDULACJA

trwała — to najlepsza gwiazdka dla Pań nowoczesnymi aparatami u Nowaka wykonana. Sosnowiec, Orla 11, tel. 63.109. 5708

WILK

czarny zbiegł. Odprowadzić Składowa 4 za nagrodą. 5708

LOKALE

DO WYNAJĘCIA

pokój kawalerski umeblowany, osobne wejście, łazienka. Miła gospodarka. 5574

POSADY i PRACE

AGENCI

do sprzedaży nasion potrzebni. Zgłoszenia: Tel. 312-60, lub Katowice skrytka pocztowa 366. 5707

NAJWIĘKSZY

Chrześcijański Skład
Towarów Kolonialno - Spożywczych
WANDA DRABIK

Sosnowiec

ul. 3-go Maja 5. Tel. 61-685

Poleca: Delikatesy — Kakao — Kawa — Herbatę — Cukry — Czekolady — Owoc — Drób — Dżem — Ryby — Nasiona — Sery stale świeże. Wina zagraniczne — Wódki — Likier w wielkim wyborze. 4847

Dostawa do domów BEZPŁATNA.